

2013

VUOSIKERTOMUS

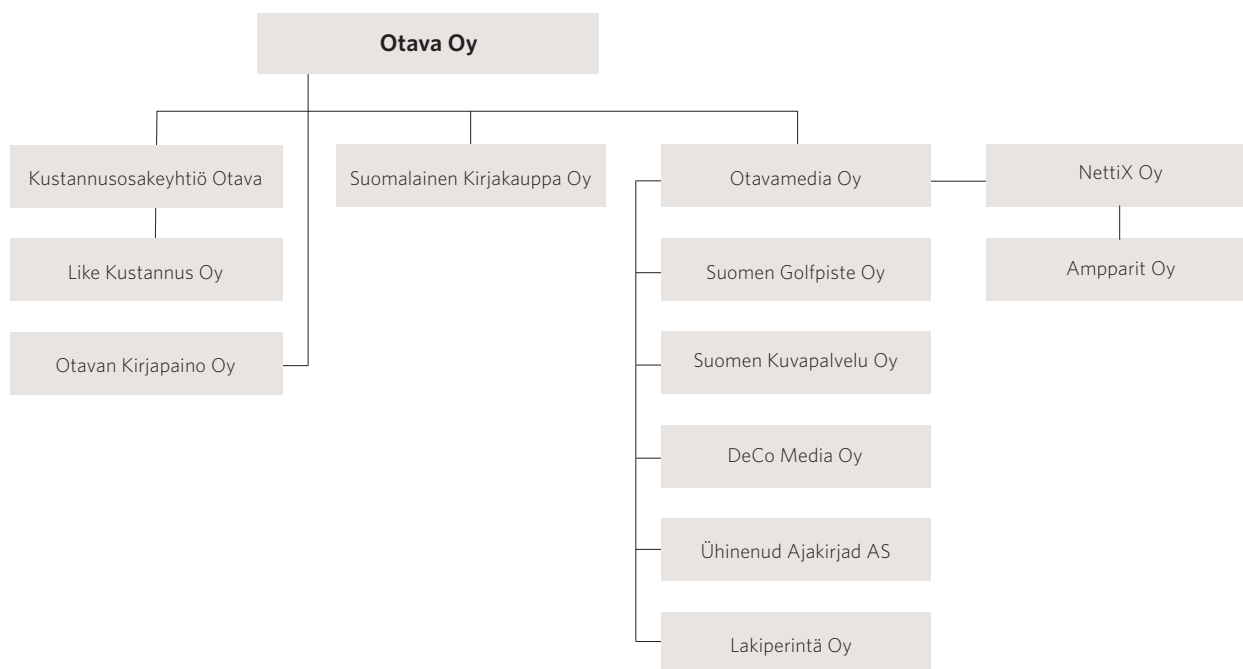
OTAVA
KONSERNI

2013 VUOSIKERTOMUS

Konsernirakenne	4
Avainlukukehitys	5
Vuosi 2013 lyhyesti	6
Otava-konsernin arvot	7
Hallituksen puheenjohtajan katsaus	8
Toimitusjohtajan katsaus	10
Konsernin organisaatio	11
Henkilöstö	12
1. KIRJAT	13
Oppia leikiten	14
Liiketoiminta-alueen katsaus	17
2. KAUPPA	19
Kirja on kova paketti	20
Liiketoiminta-alueen katsaus	24
3. LEHDET	25
Suomalaisen miehen asialla	26
Suomen Kuvalehden digipalvelu uudistui	29
Liiketoiminta-alueen katsaus	30
4. UUDET LIIKETOIMINNOT	31
Kohti uusia taitoja	32
Liiketoiminta-alueen katsaus	34
Tilinpäätös	35
Yritysvastuu	53
Konsernin saamat tunnustukset	54
Otavan Kirjasäätiö	55
Yhteystiedot	56

KONSERNIRAKENNE 2013

KONSERNIN liiketoiminta-alueet ovat kirjojen kustantaminen (Kirjat), kirjakauppa (Kauppa), aikakauslehtien kustantaminen (Lehdet) ja Uudet liiketoiminnot. Toiminta alkoi vuonna 1890 perustetussa Kustannusosakeyhtiö Otavassa, joka aloitti kirjapainotoiminnan 1908 ja aikakauslehtikustantamisen 1916 (Suomen Kuvalehti).

Otava on ollut perustamassa Otavamedia Oy:tä (1934, aiemmin Yhtyneet Kuvalehdet Oy) ja Suuri Suomalainen Kirjakerho Oy:tä (1969). Konserni on kasvattanut verkko-liiketoimintaansa ostettuaan Plazan ja NettiX Oy:n vuonna 2006 sekä Ampparit Oy:n vuonna 2012. Vuonna 2011 Otava Oy osti Suomalainen Kirjakauppa Oy:n osakekannan.

Konsernin emoyhtiö on Otava Oy. Konserni on yksityinen, itsenäinen, riippumaton ja vakavarainen mediatalo. Vuonna 2013 Otava-Konserni nousi toiseksi suurimmaksi graafisen viestinnän kustantajaksi Suomessa.

KIRJAT

Konsernin Kirjat-liiketoiminnan pääyhtiö on Kustannusosakeyhtiö Otava, joka on toiseksi suurin kirjankustantaja Suomessa. Yhtiön toimialana on suomenkielisen kaunokirjallisuuden ja tietokirjojen sekä oppimateriaalien kustantaminen. Vuoden 2006 alusta liiketoiminta-alueeseen on kuulunut myös Like Kustannus Oy.

Otavan Kirjapaino Oy on monipuolinen ja nykyaikainen kirjapaino ja sitomo, joka valmistaa kirjoja useille suomalaisille ja ulkomaalaisille kustantajille. Kirjapainon tuotantolaitokset sijaitsevat Keuruulla.

KAUPPA

Suomalainen Kirjakauppa Oy harjoittaa kirjojen vähittäis-

myyntiä. Yhtiöllä on 61 kirjamyymälää. Myymäläverkosto kattaa koko Suomen. Yhtiö on alan suurin toimija ja sillä on myös kirjojen verkkokauppa suomalaisen.com.

LEHDET

Konsernin Lehdet-liiketoiminnan muodostaa tytäryhtiöineen Otavamedia Oy, joka harjoittaa aikakaus- ja asiakaslehtien kustannus- ja julkaisu-toimintaa sekä kirjakerhotoimintaa.

Otavamedian Asiakasviestinnän toimipisteet sijaitsevat Helsingissä ja Turussa. Vuodesta 2011 liiketoiminta-alueeseen on kuulunut DeCo Media Oy, joka on webcast- ja videotuotantoyhtiö. Kirjakerhotoimintaa harjoitetaan apu-toiminimellä Suuri Suomalainen Kirjakerho.

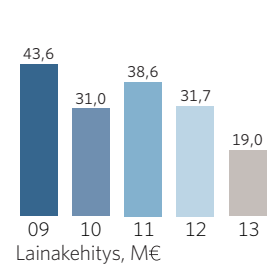
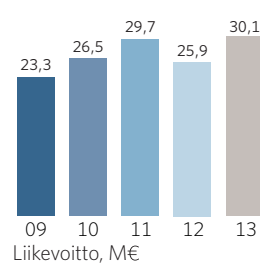
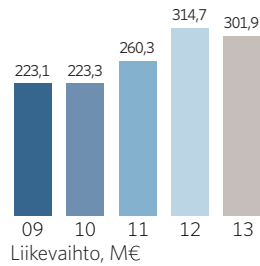
Otavamedialla on aikakauslehtiliiketoimintaa harjoittava tytäryhtiö Virossa (Ühinened Ajakirjad AS). Vuodesta 2007 alkaen liiketoiminta-alueeseen on kuulunut myös Suomen Golfpiste Oy, joka ylläpitää golfpiste.com-portaalia ja kustantaa GolfLehteä. Otavamedian tytäryhtiö Suomen Kuvapalvelu Oy on kuva-agenttuuri, joka on välittänyt kotimaista ja ulkomaista kuvitus- ja uutiskuva-aineistoa vuodesta 1939.

UUDET LIIKETOIMINNOT

Konsernin Uusiin liiketoimintoihin kuuluvat vuonna 2006 ostetut Plaza-portaali ja NettiX Oy. NettiX Oy:n lukuisat nettisivustot toimivat sähköisinä markkinapaikkoina, joista tunnetuimpia ovat nettiauto.com ja nettivene.com. Keväällä 2012 NettiX Oy osti 65 % Ampparit Oy:n osakekannasta. Yhtiö ylläpitää ampparit.com- uutissivustoa ja myy media-seurantapalveluita. ■

2013

Avainlukukehitys

KONSERNI	2013		2012		2011		2010		2009	
TULOS	M€	%	M€	%	M€	%	M€	%	M€	%
Liikevaihto	301,9	100,0	314,7	100,0	260,3	100,0	223,3	100,0	223,1	100,0
Operatiivinen liikevoitto (EBITA)	32,4	10,7	26,6	8,5	35,7	13,7	28,2	12,6	25,8	11,5
Poistot konserniliiketoimintojen hankintamenoista	2,8	0,9	1,2	0,4	3,5	1,3	2,1	0,9	2,7	1,2
Liikevoitto	30,1	10,0	25,9	8,2	29,7	11,4	26,5	11,9	23,3	10,4
Tulos ennen veroja	29,6	9,8	25,0	8,0	28,5	10,9	25,0	11,2	21,2	9,5
Tilikauden voitto	22,0	7,3	18,5	5,9	20,5	7,9	17,7	7,9	14,7	6,6
Tulorahoitus	32,1	10,6	26,4	8,4	28,9	11,1	24,8	11,1	22,7	10,2
TASE JA KANNATTAVUUS										
Investoinnit	13,5		10,4		14,8		3,1		4,2	
Oma pääoma	150,3		134,6		121,9		113,8		100,4	
Pitkäaikainen vieras pääoma	13,7		13,0		24,7		20,9		32,0	
Lyhytaikainen vieras pääoma	62,9		81,6		82,4		65,9		64,2	
Omavaraisuusaste %	72,8		64,8		59,4		63,9		57,3	
Sijoitetun pääoman tuotto %	18,0		15,9		19,4		18,4		15,8	
Oman pääoman tuotto %	15,5		14,6		17,5		16,5		15,4	
Konsernin henkilöstö keskimäärin	1178		1249		1010		915		981	
KIRJAT										
Liikevaihto	55,5		58,4		57,5		57,8		60,3	
Operatiivinen liikevoitto (EBITA)	6,3	11,3	8,9	15,1	9,4	16,4	8,6	14,8	7,8	12,9
Toimintavolyymit:										
Julkaistut uutuudet, nimikkeitä	666		722		677		670		744	
Uudet painokset, kpl	1019		1345		1217		1009		953	
Myytyjä kirjoja, milj. kpl	5,0		5,4		5,5		5,8		5,6	
Kirjapainon tuotanto, milj. kpl	6,2		7,9		7,6		7,9		8,1	
KAUPPA *)										
Liikevaihto	106,3		106,5		105,6					
Operatiivinen liikevoitto (EBITA)	2,4	2,2	-1,9	-1,8	-1,4	-1,4				
Toimintavolyymit:										
Asiakasmäärät	5,7		6,0		6,1					
Myytyjä kirjoja, milj. kpl	5,1		4,7		4,5					
LEHDET										
Liikevaihto	143,6		154,6		163,4		163,3		162,7	
Operatiivinen liikevoitto (EBITA)	18,7	13,0	16,8	10,9	20,4	12,5	18,2	11,2	16,6	10,2
Toimintavolyymit:										
Aikakauslehtinimikkeitä, kpl **)	107		108		131		98		102	
Lehtimyynti, vuosivolyymit, milj.kpl **)	35		40		44		45		47	
Myytyjä kirjoja (SSKK), milj. kpl	1,1		1,2		1,3		1,6		1,9	
UUDET LIIKETOIMINNOT										
Liikevaihto	12,3		11,0		8,6		7,4		6,0	
Operatiivinen liikevoitto (EBITA)	6,5	53,1	5,4	49,6	3,7	42,7	3,0	41,2	2,2	36,8

*) vuoden 2011 luvut 12 kuukaudelta (Otava-konsernin luvuissa 1.10.2011 alkaen)

**) yleisö-, asiakas- ja verkkolehdet

Vuosi 2013 lyhyesti

KIRJAT

- **Kreetta Onkelin** *Poika joka menetti muistinsa* voitti Finlandia Junior -palkinnon ja **Marja Björkin** romaani *Poika* oli ehdokkaana.
- **Kjell Westön** *Kangastus 38* nimettiin Finlandia-, August- ja Pohjoismaiden neuvoston palkintoehdokkaaksi.
- **Sofi Oksaselle** myönnettiin Ruotsin akatemian arvostettu pohjoismainen kirjallisuuspalkinto ensimmäisenä naisena Suomessa.
- **Peter von Baghille** myönnettiin Mel Novikoff -palkinto elämäntyöstä kansainvälisen elokuvan parissa sekä Suomen tietokirjailijat ry:n Warelius-palkinto.
- Otava alkoi julkaista maailmankuulun *Granta*-aikakauskirjan suomalaista laitosta.
- Otava lanseerasi uuden kirjaformaatin, Miki-minikirjat.
- Otava julkaisi ensimmäisenä Suomessa digitaaliset lukion oppikirjat.
- Vuoden alusta lähtien kaikilla Otavan Kirjapainossa painetuilla kirjoilla on ollut Joutsenmerkin käyttöoikeus.

KAUPPA

- Vaikeasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta Kauppa-liiketoiminta-alueen myynti saavutti viime vuoden tason.
- Markkinointipanostukset ja -kampanjat tukivat Suomalaisen Kirjakaupan brändiä ja monikanavaista myyntiä onnistuneesti.
- Keskiostos ja myyntikate kehittivät positiivisesti.
- Varastonhallintaa kehitettiin: kierto parani kaikissa ryhmissä pienemmillä pääomakustannuksilla.
- Seitsemän myymälää uudistettiin.
- Työterveyshuollon uusi toimintamalli otettiin käyttöön.
- Liikevoitto kehittyi hyvin.

LEHDET

- Liiketoiminta-alueen liikevaihto laski, mutta suhteellinen kannattavuus säilyi hyvällä tasolla.
- Arvonlisävero ja kuluttajien mediakäytön muutokset vaikuttivat lehtien tilaajamääriä laskevasti.
- Printin mediamyynti laski markkinoiden tahdissa, mutta verkon mediamyynti kasvoi markkinaa nopeammin.
- Julkaisusyksiköiden (JY) lukumäärä pieneni yhdellä. **Katriina Kaarre** ja **Tarja Hurme** nimitettiin uudistettujen julkaisusyksiköiden johtajiksi. JY1:ssä lehdet koottiin neljäksi lehtiperheeksi.
- Käytännön Maamiehen, KM Vetin ja Moottorin julkaiseminen päättyi.
- Golfliiton kanssa sovittiin GolfLehden julkaisemisesta.
- Suomenkuvalehti.fi uudistettiin digilehden ja verkkosivun yhdistäväksi digipalveluksi.
- Kaikki Otavamedian pääkaupunkiseudun toiminnot keskitettiin Pasilaan. Yhtiö osti Helsingin kaupungilta Maistraatin- ja Esterinportin tontit.

UUDET LIIKETOIMINNOT

- Ampparit-uutispalvelua luettiin yli 15 miljoonaa kertaa viikossa.
- NettiX-palvelut tarjoavat asiakkailleen nyt myös verkkokauppa- ja kotisivutekniikkaa.
- Nettiauto-palveluun kehitettiin Hintalaskuri, joka kertoo käytetyn auton arvon.
- Otavamedian verkkosivuista kehitettiin erilliset mobiilioptimoidut versiot.
- Otavamedian tuotteissa mainostaja tavoittaa nyt kiinnostuksen mukaisen kohderyhmän monikanavaisesti.
- Digimediataidot-koulutusohjelmaan on osallistunut 95 henkilöä konsernista.

Otava-konsernin arvot

VASTUULLISUUS

Otava-konserni on suomalaisen yrittäjäsuvun omistama. Se on korostanut yli sadan vuoden ajan suomalaisten yhteisiä arvoja. Haluamme kantaa vastuuta: edistää kulttuuria, kasvamista ja oppimista. Kielen vaaliminen ja kehittäminen on keskeistä. Jokainen meistä kantaa vastuun omasta työsuorituksestaan, jota ohjaa avoimuus, luotettavuus ja itsenäisyys. Yhtiö on toiminnassaan vakaa ja itsenäinen sekä korostaa sananvapautta kustannus- ja julkaisutoiminnan perustana.

LAATU

Tavoitteenamme on loistelas laatu, joka syntyy luovan, vapaan ja vastuullisen henkilökunnan sekä yhteistyökumppaneiden työn tuloksena. Laatu perustuu yksilöllisyyteen ja toiminnanvapauksen työssä, josta jokainen voi olla ylpeä. Seisomme sen takana, mitä teemme. Laadun perusta on asiakkaiden tarpeisiin vastaaminen. Näin ollen laatua on myös tuotteiden ja palvelujen kilpailukyky sekä toiminnan taloudellinen tuloksellisuus, kyky uudistaa toimintatapoja ja kehittyä ammatillisesti.

ROHKEUS

Toimintamme perustuu rohkeuteen, riippumattomuuteen ja avoimuuteen. Yhtiön kustantamisen ja julkaisemisen linja on moniarvoinen, avarakatseinen ja suvaitsevainen. Haluamme asettaa kunnianhimoisia tavoitteita, haluamme tuloksia ja olemme kaupallisesti ajattelevia. Kehitymme ja kykenemme toimimaan nopeasti. Tavoitteemme on pitkän aikavälin taloudellinen menestys unohtamatta lyhyen aikavälin kilpailukykyä. Intohimo, aloitteellisuus ja yritteliäs asenne työssä kertovat tekijöiden rohkeudesta ja ennakkoluulottomuudesta.

LÄHEISYYS

Yhtiö sitoutuu henkilökuntaansa ja on lähellä yhteistyökumppaneita. Työntekijät haluavat uudistaa asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Sitoudumme asiakkaaseen, kirjailijoihin, lukijoihin ja muihin kumppaneihimme. Teemme työtä yhdessä yli yksikkö- ja yritysrajojen, hyvässä hengessä ja muita kunnioittaen. Yhdistämme ainoalaatuisella tavalla uutta ja vanhaa. Yrityksen kirjat, lehdet ja muut tuotteet synnyttävät tunteita ja elämyksiä. Työssämme on sydän mukana.

VUOSI 2013

POIKKEUKSELLISEN suuret muutospaineet kohdistuivat kertomusvuonna painetun median kustantajiin. Lukeminen tapahtuu yhä useammin digitaalisessa ympäristössä, ja kuluttajat haluavat sisältöjä sähköisessä muodossa. Kustannusyhtiöiden kannattavuus on perustunut painotuotteiden myyntiin, jota ilmoitusmyynti tulosmielessä tukee. Painettujen tuotteiden ja ilmoitusmyynnin laskiessa kasvua on haettava uusien liiketoimintamallien avulla. Uuteen tilanteeseen sopeutuminen on ollut vaikeaa. Myyntitulojen laskiessa on ollut pakko muuttaa toiminnan rakennetta ja karsia kuluja. Usean vuoden aikana tämä on merkinnyt henkilökunnan vähentämistä ja muita vaikeita sopeutustoimia.

Sopeutustoimet ovat olleet henkilökunnalle raskaita. Henkisesti vahvat työyhteisöt selviävät sopeutustoimista muita paremmin. Henkinen vahvuus työyhteisössä perustuu yhteisiin tavoiteisiin ja keskinäiseen luottamukseen. Otava-konsernissa henkilökunnan yhteenkuuluvuuden tunne, jota tämän vuosikertomuksen kansikuva hyvin ilmentää, ja sitoutuminen konsernin tavoitteisiin ovat auttaneet muutoksiin sopeutumisessa.

Digitaalisen sisällöntuotannon avulla ei toistaiseksi ole voitu korvata painetun median myynnin pudotusta. Investoinnit tulevaisuuteen ovat kuitenkin välttämättömiä, vaikka tiedetään, että lyhyellä aikavälillä ne heikentävät kannattavuutta. Muun muassa Suomen Kuvalehden digiuudistus ja Lue Kirja -palvelu ovat esimerkkejä konsernin digitaalisista investoinneista.

Otava-konserni teki vuonna 2013 erinomaisen tuloksen. Konsernin operatiivinen liikevoitto (32,4 M€) ja tilikauden voitto (22,0 M€) nousivat historiallisesti ennätystasolle liikevaihdon 4 %:n laskusta huolimatta. Samalla konsernin omavaraisuus nousi peräti 72,8 %:iin. Hyvä tuloskehitys on perustunut oikeaan näkemykseen media-alan kehityksestä ja ajoissa aloitettuihin sopeutustoimiin. Lähitulevaisuudessa tavoitteena on aikaansaada kannattavaa kasvua hyödyntämällä konsernin vahvaa taloudellista asemaa yrityskaupoissa. Otava-konsernin hyvää tuloskehitystä on pidettävä erityisen merkittävänä aikana, jolloin valtaosalla mediayhtiöistä liikevaihto ja tulos ovat laskeneet voimakkaasti.

Vuonna 2013 olen ollut 51 vuotta Otavan palveluksessa. Tästä yli 40 vuotta olen ollut vastuullisessa asemassa toimitusjohtajana ja hallituksen puheenjohtajana. Olen hyvin kiitollinen vuosista Otavassa. Keväällä 2014 täyttäessäni merkkivuotia on aika suorittaa vahdinvaihto. Hallituksen uusi puheenjohtaja aloittaa tehtävässään 25.3. 2014 pidettävän yhtiökokouksen jälkeen. Tulen kuitenkin edelleen työskentelemään Otava-konsernin hyväksi niin kauan kuin voimia riittää.

Otavan henkilökunta ja omistajat ovat sitoutuneet kustannustoimintaan. Yhteinen intohimomme on laadukkaan sisällön ja lukemisen uusien mahdollisuuksien kehittäminen. Lukeminen on hyvinvointimme perusta. Tähän uskomme Otava-konsernissa ja katsomme luottavaisesti tulevaisuuteen. ■

Olli Reenpää

HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJA

810

OTAVAN
KIRJA-
KALIPPA

KANNATTAVUUS SÄILYI HYVÄNÄ

VUONNA 2013 mediakäytön muutosvauhti Suomessa kiihtyi lukijoiden keskittyessä painetun median lisäksi yhä useammin myös sähköiseen sisältöön. Televisioluvan korvannut YLE-vero astui voimaan ja tilattujen sanoma- ja aikakauslehtien arvonlisävero nousi. Kirja-alan murros näkyi muun muassa myynnin volyymin yleisenä laskuna ja perinteisten kirjakauppojen toimintaedellytysten vaikeutumisena. Moni kirjakauppa joutui lopettamaan toimintansa.

Otava-konsernissa on neljä liiketoiminta-alueita: Kirjat, Kauppa, Lehdet ja Uudet liiketoiminnot. Konsernin liikevaihto laski, mutta tulos ja kannattavuus säilyivät hyvinä. Liiketoiminta-alueista vain Uudet liiketoiminnot kasvoi.

Kirjat-liiketoiminnan liikevaihto laski yleisen markkinatilanteen mukaisesti. Oppimateriaaleissa Otava vahvisti vankkaa markkina-asemaansa. Yleisen kirjallisuuden myynnissä markkinaosuutta kasvatettiin, mutta tulosnäkökulmasta menestyminen oli aiempaa haasteellisempaa. Laskeva kysyntä johti myös Otavan Kirjapainon tuotantovolyymin merkittävään pienenemiseen.

Erikoistavarakaupan liikevaihto laski selvästi monilla aloilla, ja haasteet näkyivät ja tuntuivat myös Otava-konsernin Kauppa-liiketoiminnassa. Suomalaisen Kirjakaupan myynti säilyi kuitenkin vuoden 2012 tasolla ja markkinaosuus kasvoi selvästi.

Lehdet-liiketoiminnan liikevaihto laski odotetusti kuluneena vuonna, mutta suhteellinen kannattavuus pystyttiin säilyttämään hyvällä tasolla. Tilausmyynnin volyymi laski, mutta etuasiakkaiden määrä on edelleen korkea.

Tulevaisuuden kasvualoihin keskittyvä Uudet liiketoiminnot menestyi niin liikevaihdon kuin tuloksen suhteen. Suurimpana tekijänä oli moottoritoimialan sähköisiä markkinapaikkoja ylläpitävän NettiX Oy:n hieno kehitys.

Viestintäyhtiöiden vaikein haaste tulevina vuosina on kasvu. Samaan aikaan kustannukset nousevat väijäämättä. Talouskehitys on pitkällä aikavälillä epävarmaa ja sen arviointi hankalaa. Kulutuksen siirtyminen painetusta mediasta sähköisiin kanaviin vaikeuttaa mediamyynnin ja levikin kehityksen ennustamista. Digitaalisten tuotteiden ja palveluiden myynnin kasvu ei vielä riitä kattamaan painettujen kirjojen ja lehtien myynnin laskua.

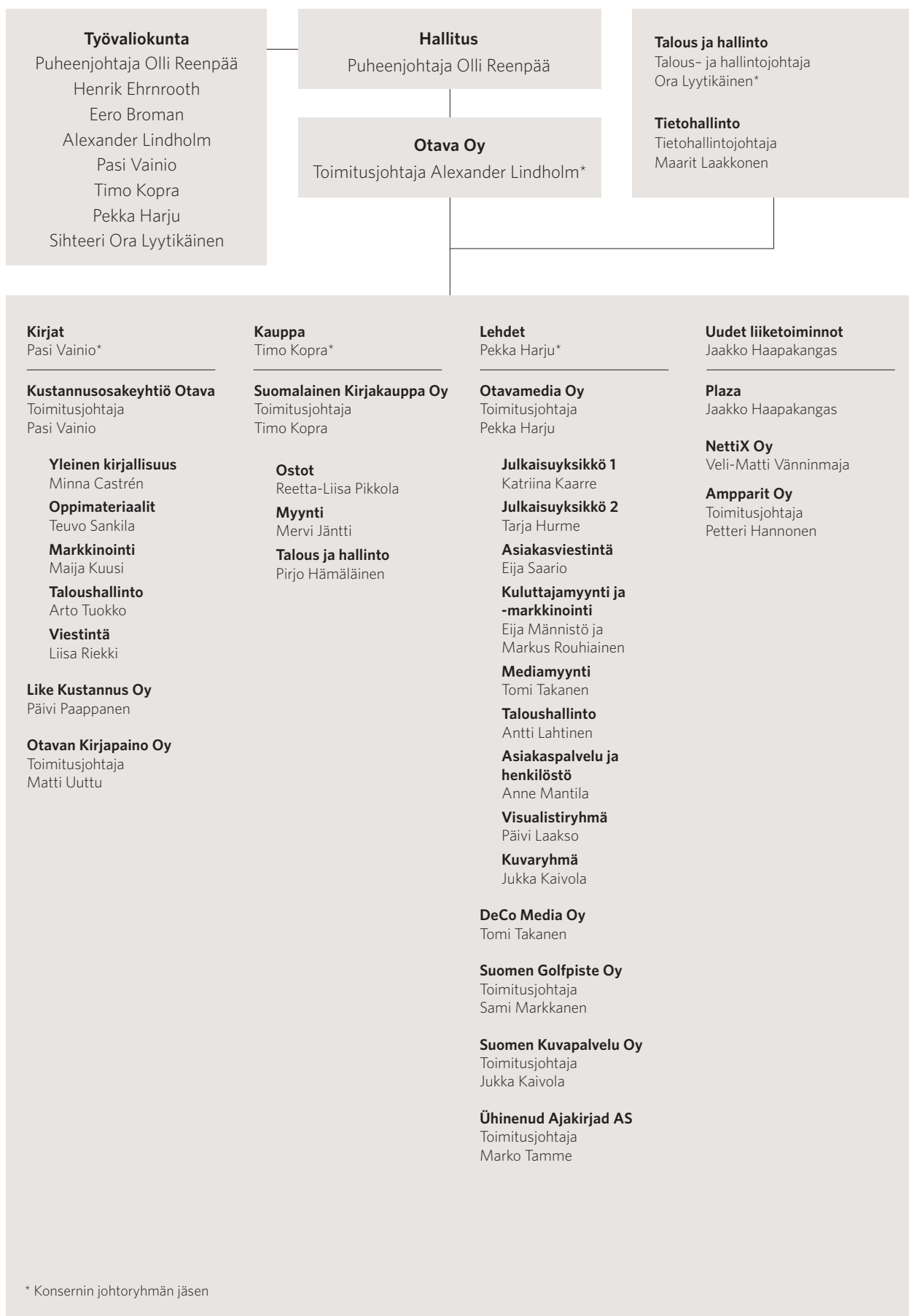
Lukemisen asema säilyy Suomessa tulevaisuudessakin vahvana. Konsernissamme hyviksi havaitut keinot – suunnitelmallinen toiminnan kehittäminen, laadun ylläpitäminen, kokemuksen ja ennakkoluulottomuuden yhdistäminen, sekä yhteen hiileen puhaltaminen kaikessa toiminnassamme – ovat menestyksemme tukipilareita jatkossakin. Lisäksi Otava-konsernilla on mahdollisuuksia investointeihin ja omavaraisuusasteemme on ennätystasolla. ■

Alexander Lindholm

OTAVA OY:N TOIMITUSJOHTAJA

Konsernin organisaatio 1.1.2014

Henkilöstö

HENKILÖSTÖN kilpailukykyyn ja menestymiseen työssä vaikuttavat henkilön hyvinvointi, osaaminen, työympäristö, esimiestyö ja elämäntilanne. Vuonna 2013 kehitettiin henkilöstön kilpailukykyyn johtamista konsernistrategian mukaisesti ja panostettiin muun muassa henkilöstön hyvinvointiin ja digitaalisen osaamisen sekä esimiesosaamisen kehittämiseen.

HYVINVOINTI

Otava-konsernin työterveyshuollon toimintamalli yhtenäistettiin ja sopimus uusittiin vuoden 2013 alussa. Yhteistyö työterveyshuollon kanssa on tiivistynyt, ja Otava-konsernin oma Varhaisen välittämisen -malli on juurtunut käyttöön.

Kaikissa liiketoimintaryhmissä järjestettiin henkilöstön hyvinvointi- tai terveyskysely syksyn 2013 aikana. Kyselyyn vastanneet saivat henkilökohtaisen raportin omasta voinnistaan. Yritystulosten perusteella sovittiin liiketoimintaryhmittäin kohdennettuja toimenpiteitä, joiden vaikuttavuutta seurataan.

HENKILÖSTÖ 31.12.2013

OTAVA-KONSERNISSA työskenteli vuonna 2013 keskimäärin 1 178 henkilöä, joista Suomessa 1 155.

	Hlö
KIRJAT	262
KAUPPA	398
LEHDET	459
UUDET LIIKETOIMINNOT	20
EMOYHTIÖ	40

OSAAMINEN

Lehdet-liiketoimintayksikössä jatkettiin Digimediataidot toimitustyössä -koulutusohjelmaa. Koulutuksen tavoitteena on tehdä monikanavainen media ja siinä työskentely tutuksi toimitukselliselle henkilöstölle.

Kirjat-liiketoimintayksikössä käynnistyi keväällä 2013 digitaalisen osaamisen valmennusohjelma, johon valittiin 10 osallistujaa. Ohjelman luennot olivat avoimia koko henkilöstölle. Valmennuksen tavoitteena oli osallistujien taitojen, tietojen ja asenteiden kehittyminen.

Kauppa-liiketoimintayksikössä keskityttiin aktiivisen myynnin ja asiakaspalvelun parantamiseen, tehokkaaseen työvuorosunnitteluun sekä ketjuyksikön prosessien edelleen kehittämiseen valmennuksien ja ohjeistuksien avulla.

ESIMIESTYÖ

Koko konsernin laajuinen, strategiaa tukeva TAITO-esimies-valmennus jatkui myös vuonna 2013. Valmennus toteutettiin työhyvinvointipelin muodossa, ja teemana oli hyvinvoinnin johtaminen. Jokainen osallistuja teki oman työhyvinvointilupauksen. Valmennukseen osallistui reilut sata esimiestä. ■

HENKILÖKUNNASTA naisia oli 70 % ja miehiä 30 %. Keskimääräinen ikä oli 41,7 vuotta ja keskimääräinen työsuhteen kesto noin 12 vuotta.

KIRJAT | LUKEMINEN
ON PÄÄASIA.

OPPIA LEIKITEN

Oppiminen voi olla mukavaa ja viihdyttävää. Tästä ajatuksesta ammentaa Otava-konsernin Reuhurinne, jonka tuoteperheeseen kuuluu hauskaa tekemistä puuhakirjoista peleihin.

TEKSTI KIRSikka MYLLYRINNE KUVAT SAMPO KORHONEN JA MIRVA KAKKO

Keväällä 2013 lanseerattu Reuhurinne-tuoteperhe on rakennettu kirjailija **Tuula Kallioniemen** luomien lastenkirjojen ympärille. Kallioniemen tarinat ja **Jii Roikosen** piirtämät hahmot ovat monelle romaaneista tuttuja, mutta heidän seikkailunsa puuha- ja kuvakirjojen sivuilla, peleissä ja as-kartelutarvikkeissa on uutta.

Reuhurinne päätyi Otavan oppimistuote- eli edutainment-brändiksi pitkän tien jälkeen. Kilpailijakartoitus, jälleenmyyjien haastattelut ja lopulta kuluttajatutkimus vahvistivat toimituksen ja Reuhurinne-kustannusohjelmasta vastaavan kustannuspäällikkö **Maarit Pyötsiän** ennako-oletuksen: kotimainen, vahva brändi erottuu edukseen, kun vanhemmat tekevät ostopäätöksiä.

Erottuva brändi

"Onko tämä aapinen oikeiden kirjailijoiden kirjoittama? Meidän äiti on tarkka siitä mitä mää luen. Mää en lue roskaa. Luen vain ensiluokkaista kirjallisuutta."

– Reuhurinteen Ensio Pikkarainen eli Pikkis, 1. luokkalainen

Laadustaan tarkan ekaluokkalaisen motto sopii mihin tahansa Reuhurinteen kirjaan. Mutta miten kuluttaja erottaa Reuhurinteen markkinoilla olevista muista oppimistuotteista?

Pyötsiän mukaan Reuhurinteen tunnistaa sen iloises-ta ja yhtenäisestä ulkoasusta. Roikosen oivaltavat kuvitukset, Kallioniemelle omintakeinen huumori ja tilannekomiikka saavat lapsen nopeasti mukaansa. Samalla lapsi oppii uutta. Tehtäviä on kaikenikäisille lapsille.

”Oivaltavat kuvitukset ja omintakeinen huumori vievät mukanaan.”

”Tärkeintä on, että lapsi viihtyy ja haluaa jatkossakin lukea ja puuhata Reuhurinteessä parissa”, Pyötsiä sanoo.

”Vaikka meidän ei tarvitse sisältöä suunnitellamme ajatella koulun tuntisuunnitelmia, lopputulos on silti lapsen oppimista tukeva.”

Otavan teettämässä tutkimuksessa selvisi, että vanhemmat haluavat innostaa lasta oppimaan ja tukea häntä, vasta kolmantena motiivina on lapsen mahdollinen lisäharjoituksen tarve. Reuhurinteessä laadun ja sisällön luotettavuuden takaa myös se, että kirjojen parissa työskentelee iso joukko pedagogoja.

Toinen Pyötsiän korostama kilpailuetu on kotimaisuus. Tuula Kallioniemen kirjoihin perustuva maailma on omaleimainen, tunnistettava ja kehittyvä. Siitä pystyy ammentamaan loputtomasti.

Tuotepohjasta kehittänyt vastaava graafikko **Päivi Puustinen** näkee brändin vahvuuden nousevan nimenomaan tarinoiden erilaisten hahmojen muodostamasta yhteisöstä.

”On hienoa, että meillä on riippumaton ja kirjailijan luoma maailma, josta hahmot tulevat sellaisenaan, eivätkä ne ole laskelmoituja ja päälle liimattuja kuten useissa ulkomai-

sisä brändeissä. Luonnollisuus on tässä mielessä uskottavaa”, toteaa Puustinen.

Isosta hahmogalleriasta jokainen lukija voi löytää juuri sen itselleen läheisimmän samastumiskohteen. Reuhurinne on saanut kiitosta myös siitä, että se imaisee mukaansa vastahankaisemmatkin oppijat. Lisäksi on pidetty huolta siitä, että romaanien teksti on helppolukuista ja tarinaan pääsee sisälle, vaikka ei olisi lukenutkaan sarjan kaikkia osia.

Tekeminen yhdistää

Reuhurinteessä eri-ikäiset oppilaat ovat samassa luokassa, erilaisuus on rikkaus ja kaikki saavat äänensä kuuluville. Huumoria on runsaasti eikä ketään kiusata. Sopivasti esikuvansa tyyliin myös Otava-konsernin eri yhtiöt ovat työskennelleet yhdessä Reuhurinteessä parissa. Kumppanuus ei ole jäänyt vain puheen tasolle. Hedelmällistä yhteistyötä on tehty jo runsaasti, ja se nähdään mielekkäänä.

”Koska Reuhurinne on Otavan rekisteröimä tavaramerkki, ei kustantamonkaan tarvitse pystyä kaikkeen, sillä osaamista on ympäri konsernia”, summaa Pyötsiä.

>>

Reuhurinne tarjoaa oppimiselämyksiä monessa muodossa kaikenikäisille lapsille.

Konseptoinnin anti tekijöille

REUHURINTEESTÄ saatu konseptointioppi toimii apuna myös muiden Otava-konsernin tuoteperheiden kustannusohjelmia ja työtapoja mietittäessä.

Konseptointi, ja sen myötä tuotteiden ja prosessin suunnitelmallisuus helpottavat tekemistä. Kun kohdeikäryhmät, sisältöalueet ja formaatit ovat mietitty valmiiksi, uusien tekijöiden ja freelancereidenkin ohjeistaminen helpottuu. Brändi- ja tyylikirjojen tekemiseen on esimerkiksi Otavassa osallistunut isompikin joukko väkeä toimituksesta ja graafisesta suunnittelusta.

Jotta konsepti toimii ja siitä on hyötyä, brändillä on oltava vahva pohja, johon nojata. Reuhurinteessä kaiken lähtökohta on kirjailijan luoma fiktiivinen maailma ja yhteisö, johon lapsi haluaa kuulua.

>> Pyötsiä viittaa tällä paitsi Reuhurinne-puuhasivuun, jonka lasten ja nuortenkirjojen osasto tuottaa Koululainen-lehdelle, myös Kaverikirja-digisovellukseen, jota työstetään julkaisukuntoon paraikaa. Otavamedian ja Suomalaisen Kirjakaupan kanssa keskusteltiin tiiviisti kustannusohjelmaa rakennettaessa.

Tulevaisuuden Reuhurinne

Vuonna 2013 brändin alaisuudessa on jo tehty hyvinkin erilaisia tuotteita puuhakirjoista muistipeliin. *Hullunkuriset kysymykset ja vastaukset* -peli, *Hassut hahmot* -pahvikirja ja tuleva mobiilisovellus kurkottavat niiden puoleen, jotka eivät Reuhurinnettä vielä tunne. Lapset voivat törmätä myös Suomalaisessa Kirjakaupassa Reuhurinne-puuväreihin ja -penaaliin.

Mihin kaikkeen Reuhurinne vielä taipuu? Pyötsiä innostuu kysymyksestä:

”Olemme eri muodoissa sisältöä tarjoava konserni. Näkisinikin mielekkäänä sen, että Reuhurinnettä tehtäisiin tiiminä, jossa tuotteita ajateltaisiin ensisijaisesti sisällön näkökulmasta, ei formaatti edellä. Tutkisimme ensin minkälaista sisältöä meillä on, ja vasta sitten mietittäisiin mihin julkaisukanavaan se sopii.”

Pyötsiä haluaisi myös rohkeammin tehdä Reuhurinyhteistyötä ensin konsernin sisällä ja myöhemmin lisensoimalla brändiä ulkopuolisille kumppaneille. ■

UUSIA AVAUKSIA

Kirjat liiketoiminta-alueeseen kuuluvat Kustannusosakeyhtiö Otava, Like Kustannus Oy sekä Otavan Kirjapaino Oy.

Vaikka Kustannusosakeyhtiö Otavan oppimateriaalien liikevaihto pysyi edellisen vuoden tasolla, koko liiketoiminta-alueen liikevaihto laski. Suhteessa yleiseen markkinatilanteeseen oli lasku kustantamisessa kuitenkin alaa loivempi. Operatiivinen liikevoitto heikkeni, mutta säilyi kokonaisuudessaan tyydyttävällä tasolla.

Yleisen kirjallisuuden uutuusmyyntiä tuki monipuolinen kustannusohjelma. Lukijoiden odotus palkittiin, kun **Laila Hirvisaaren** Finlandia-ehdokkaana olleen *Minä, Katariina* -kirjan Katariina Suuren tarinaa jatkava *Me, Keisarinna* ilmestyi. Se oli Suomen myydyin kirja 62 800 kappaleen myynnillään.

Tietokirjojen merkkitapaukseksi nousi **Jorma Ollilan** ja **Harri Saukkomaan** *Mahdoton menestys – Kasvun paikkana Nokia*. Sitä myytiin 35 200 kappaletta, ja se oli vuoden myydyin elämäkerta. Muista tietokirjoista mainittakoon **Karl-Erik Michelsenin** *Kone*, joka kuvaa **Herlinien** yritystoiminnan lisäksi koko suomalaista teollisuushistoriaa. **Helena Petäistö** sai suomalaiset innostumaan *Nizzasta, Cannesista ja Biarritzista*.

Kotimaisista kaunokirjoista menestyi **Kjell Westön** *Kangastus 38*, joka oli sekä Finlandia- että August -palkintoehdokkaana. Se nimitettiin myös tavoittelemaan Pohjoismaiden neuvoston seuraavaa palkintoa.

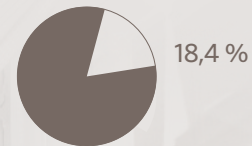
Kati Hiekkapelto debytoi dekkarillaan *Kolibri*. Tarina menestyi myös ulkomaila: Otava Group Agency (OGA) myi sen käännösoikeudet kuuteen maahan. Toinen merkittävä esikoinen oli **Tua Harnon** Saarikoski-kirjoituskilpailun voittaja *Ne jotka jäävät*. Käännöskirjallisuudesta menestyi **Khaled Hosseinin** uutuus *Ja vuoret kaikuivat*. Lastenkirjoissa **Mauri Kunnaksen** *Hullunkurinen kuvasanakirja* oli lasten ja nuorten kirjallisuuden bestsellerlistan ykkönen.

Maineikas aikakauskirja *Granta* alkoi ilmestyä elokuussa suomeksi Otavan kustantamana. Keväällä Otava lanseerasi uuden kirjaformaatin, Mikiminikirjat. Sähkökirjojen kehitystyö jatkui, mutta markkinat pysyivät kasvusta huolimatta pieninä.

Oppimateriaalien liiketoiminta kasvoi alakoulussa ja lukiossa vuonna 2013 yleisen taloustilanteen epävakaudesta huolimatta. Otava julkaisi ensimmäisenä Suomessa digitaalisia oppikirjoja lukiokäyttöön. Digitaalisuus onkin tullut osaksi nykyaikaista oppimateriaaliperhettä. Lukion *Särmä* ja alakoulun matematiikan *Tuhattaituri* jatkavat Suomen suosituimpina oppimateriaalisarjoina. >>

AVAINLUVUT 2013

Liiketoiminnon osuus konsernin liikevaihdosta:

LIIVEVAIHTO M€

2013	55,5
2012	58,4

LIIVEVOITTO (EBITA) M€

2013	6,3
2012	8,9

HENKILÖSTÖ HIÖ

2013	262
2012	267

Otavan uusien oppimateriaalien kehitystyö tehdään yhdessä opettajien kanssa. Valmisteilla olevien materiaalien kokeileminen opetustilanteissa varmistaa onnistuneen lopputuloksen. Vuoden 2013 aikana kehitettiin perusopetuksen digitaalisia tehtäväkirjoja yhteishankkeessa, jossa sekä pedagogisesta että käytettävyydestä on otettu huomioon vastaus Jyväskylän yliopisto. Opettajien käyttöön saatiin uudistettu sähköisten aineistojen jakelu, *Otavan opepalvelu*.

Liken kirjoista **Marja Björkin** romaani *Poika* oli Finlandia Junior -ehdokkaana, **Tommi Liimatan** *Rautanaula* ja **Riikka Ala-Harjan** *Reikä* keräsivät kiitosta. Rikoskirjoista näkyivät eniten **Antti Tuomaisen** *Synkkä niin kuin sydämeni* ja **Milla Ollikaisen** *Veripailakat*. Scifin maailmanmenestys **Hugh Howey** vakuutti *Siiilolla* ja vieraili Helsingin kirjamesseilla. Tietokirjallisuuden aluella menestyi **Peter von Baghin** suurteos *Chaplin*.

Sofi Oksanen sai keväällä suuren pohjoismaisen kirjallisuuspalkinnon. Hänen romaaninsa *Kun kyyhkyset katosivat* menestyi edelleen, ja siihen perustuva näytelmä tuli Kansallisteatterissa ensi-iltaan marraskuussa. OGA alkoi myydä näytelmän oikeuksia Suomessa.

Oppimateriaaleissa työ tulossa olevaan uuteen opetussuunnitelmaan liittyvän monikanavaisen kustannusohjelman rakentamiseksi kiihtyy. Yleisen kirjallisuuden markkinatilanne on vaikea, mutta alan keskeisenä toimijana pystymme vahvistamaan markkinaosuuttamme edelleen. Kustantajan rooli sisällön laadun varmistajana korostuu ja sähköisestä julkaisemisesta tulee kiinteä osa liiketoimintaa. ■

PASI VAINIO, KUSTANNUSOSAKE YHTIÖ
OTAVAN TOIMITUSJOHTAJA

Otavan Kirjapaino Toimialan vaikeudet jatkuvat

SUOMEN GRAAFISEN TEOLLISUUDEN volyymin supistuminen jatkui. Alan yritysten lukumäärä ja henkilöstö ovat vähentyneet viiden prosentin vuosivauhdilla. Painotuotteiden tuonti ja työn siirtyminen ulkomaille ovat vaikeuttaneet kilpailutilannetta kotimaassa.

Kirjamarkkinan volyymi on supistunut tasaisesti osana median murrosta. Sähköiset kirjat eivät ole laskun syynä, vaikka kiinnostus niihin onkin lisääntynyt oppimateriaalien puolella.

Otavan Kirjapainon tuotantovolyymi aleni merkittävästi. Kustannustaso ei joutanut myynnin pienentyessä, mikä heikensi yhtiön kannattavuutta. Asiakaskunta laajeni edelleen, mutta asiakaskohtaiset keskiostot vähenivät.

Toimintaa sopeutettiin markkinatilanteeseen työaikapankin käytöllä ja paikallisilla sopimuksilla. Heikon kysyntätilanteen jatkuessa turvaututtiin vuoden lopulla koko henkilöstöä koskeviin lomautuksiin.

Toiminnan kehittämistä jatkettiin. Toiminnanohjausjärjestelmä uudistettiin. Kuljetussopimukset uusittiin ja yhteistyötä Kirjavälityksen kanssa tiivistettiin. Hankinnoissa saatiin säästöjä kilpailuttamalla arkkipainopaperien tehdastoimitukset.

Energiantehokkuuden parantamiseksi toteutettiin energiakatselmus, ja yhtiö liittyi työ- ja elinkeinoministeriön energiatehokkuussopimukseen.

Kirjapainoalan näkymät jatkuvat epävarmoina. Laskevan volyymiennusteen johdosta yhtiö käynnisti vuoden 2014 alussa toimintamallin uudistushankkeen, jolla toimintaa sopeutetaan vastaamaan paremmin nykyistä markkinatilannetta.

Otavan Kirjapainolla on luotettavan kotimaisen toimijan asema markkinoilla. Yhtiön vahvuuksia ovat moderni kirjansitomo sekä monipuolinen verkostoyhteistyö. Yhtiö on tärkeä osa Otava-konsernin kirjatutannon arvoketjua ja logistisia toimintoja. ■

Otavan Kirjapaino Oy on kirjanvalmistukseen keskittynyt kirjapaino. Yhtiö toimii pääasiassa kotimaan markkinoilla ja työllistää 90 ihmistä Keuruulla ja Helsingissä. Kirjapainon vuosituotanto on noin kuusi miljoonaa kirjaa, ja sen ISO-standardin mukainen johtamis- ja ympäristöjärjestelmä on sertifioitu.

KAUPPA | SUOMALAISELLA
KIRJAKAUPALLA ON 61
MYYMÄLÄÄ. VERKOSTO
KATTAÄ KOKO SUOMEN.

Kirja on vuodesta toiseen hyvä joululahja. Kirjakaupan joulumyynti vaatii vahvaa ennakointia, rivakkaa reagointia yllätyksiin ja ennen kaikkea asiakkaan kuuntelua herkällä korvalla.

TEKSTI ILPO SALONEN KUVAT PEKKA HOLMSTRÖM

KIRJA ON KOVA PAKETTI

Mitä tarjota kiireiselle asiakkaalle, joka etsii Finlandia-voittajan lisäksi lahjaksi hyvää dekkaria. Siinä pitäisi olla päähenkilönä lääkäri – onko **Robin Cookilta** tullut uutta? Ei ole, mutta kävisikö **Patricia Cornwell**?

Asiakas vaikuttaa helpottuneelta ja tarttuu ehdotukseen. Kassalta vielä lahjapaperia ja teippiä mukaan, ja asiakas poistuu hymyillen ja hyviä jouluja toivottaen.

”Juuri tästä syystä jouluna on hauska olla töissä. Asiakas voi tulla vähän stressaantuneena, mutta kun hänelle saa nopeasti suositeltua sopivat kirjat, hän poistuu iloisena”, tuumii Suomalaisen Kirjakaupan myyjä **Laura Jantunen**.

Lastenkirjat käyvät hyvin kaupaksi, mutta näinä aikoina moni aikuinen pohtii, mitä teini-ikäinen voisi lukea – vai lukevatko sen ikäiset enää ollenkaan?

”Kyllä, esimerkiksi fantasiakirjallisuus on tosi suosittua. Ja paljon muuta, urheilua, keittokirjoja, harrastuksiin liittyvää. **J.R.R. Tolkienin** klassikko *Hobitti* on noussut uudelleen suosioon, kun siitä on tehty elokuva”, Jantunen luettelee.

Olemme Suomalaisen Kirjakaupan myymälässä Helsingissä, upouudessa Kauppakeskus Kaarissa. Sen avajaiset lokakuussa saivat alueen liikenteen sekaisin. Nyt ryntäys on rauhoittunut, mutta asiakkaita riittää koko ajan mukavasti.

”Sijainti Kehä ykkösen varrella on erinomainen: asiakkaita tulee naapurikunnistakin”, sanoo myymäläpäällikkö **Nina Kujanpää**.

Palveluasenne isoin valtti

On toki etu, jos myyjä tietää paljon kirjallisuudesta, mutta asiakaspalvelutaidot ovat vielä tärkeämpiä.

”Hyvä myyjä osaa kuunnella ja huomaa nopeasti, mitä asiakas kaipaa. Taitava ammattilainen osaa myös hienovaraisen lisämyynnin.”

Aluemyyntipäällikkö **Tuula Laaksalo** kertoo, että joulun lähestyessä myydään tavallista laajempaa kirjavalikoimaa sen lisäksi, että Finlandia-palkittu romaani on joka vuosi taattu valtti.

”Myydympien kirjojen kärki erottuu omaksi ryhmäkseen, ja sieltä löytyvät tutut nimet vuosien ja vuosikymmenten varrelta. Lisäksi saatetaan kysellä hyvin tarkkaan tietyn harrastuksen, runosuunnan tai taloustieteen aihepiirin kirjoja. Se antaa joulumyyntiin aina oman hauskan haasteensa.”

Yllättäviä hittejä

Nina mainitsee, että joka vuosi tulee yllätyksiä – tällä kertaa sellainen on ollut **Ville Haapasalon, Kauko Röyhkän ja Juha Metson** *Et kuitenkaan usko* -kirjan valtaisa suosio.

”Toinen esimerkki on Tieto Finlandia -voittaja, sotatramaista kertova **Ville Kivimäen** *Murtuneet mielet*. Sotakokemukset kiinnostavat aina uusiakin sukupolvia. Lastenkirjoissa taas Junior Finlandin voittaja **Kreetta Onkelin** *Poika joka menetti muistinsa* on ollut suuri menestys.”

Kiinnostavia esikoiskirjailijoita ovat muun muassa **Tua Harno, Pauliina Rauhala** ja **Kati Hiekkapelto**. Tietokirjoissa

Jorma Ollila on myynyt hyvin. Lisäksi kehon ja mielen hyvinvointi on ajan trendi.

Tämän joulun ilmiö on ollut hyväntekeväisyys: **Tomi Takamaan Pirpanan tarinan** myyntituloista on osa suunnattu uuden lastensairaalan rahoitukseen. Suomalaisen Kirjakaupan Eläköön lapsi! -kampanjalla on tuettu Pelastakaa Lapset ry:n tukiperhetoimintaa jo useiden vuosien ajan.

Ajoissa liikkeelle

Kirjakaupan myynnistä merkittävä osa ajoittuu joulun aikaan. Yleinen taloustilanne vaikuttaa: ostokset ovat pienempiä ja ne tehdään mahdollisimman myöhään. Moni myös kyselee, joko alennusmyynti on alkanut.

”Myynnin keskittyminen lyhyelle ajalle on haaste, koska tuotteita pitää olla riittävästi, ja tarjonnan ja kysynnän pitää kohdata”, Tuula Laaksalo korostaa.

Markkinointipäällikkö **Marianne Kankaanpää** kertoo, että joulukampanjan suuntaviivat päätetään jo toukokuussa.

”Pyrimme aina kartoittamaan, mitä pitää parantaa edellisestä vuodesta. Analysoimme luvut: mikä toi asiakasvirtoja ja kauppaa, millä taas ei ollut suurta merkitystä. Keräämme myymälöistä palautteet jokaisen kampanjan jälkeen.”

Kampanjan ilme lyödään lukkoon elokuussa. Silloin kirjakauppa kertoo mainostoimistolle, minkä henkistä ja teemaista jouluilmettä ja siihen liittyviä elementtejä kirjakauppa toivoo.

”Halusimme säilyttää muutamia aineksia viime joulusta, esimerkiksi sloganin 'Anna lahjaksi elämys'. Ilmeen hionninen vaatii usein monia kierroksia, ennen kuin se on lopullisesti kohdallaan.”

Tiivistä yhteistyötä

Joulukuvasto on joulukampanjan suurin yksittäinen panostus, ja sen tuotanto alkaa jo syyskuussa. Kuvasto ja myymälämainosmateriaalit lähtevät painoon marraskuun alussa.

”Teemme joulun alla paljon yhteismainontaa kustantajien kanssa. Sovimme, mitkä nimikkeet näkyvät missäkin kanavassa. Runko suunnitellaan yhdessä ennen kesälomia, mutta tarkennuksia tehdään aina marraskuulle saakka, koska onneksemme toimimme alalla, jossa matkan varrella mukaan tulee myös yllätyksiä”, Kankaanpää hymyilee.

Myös tietokirjoista vastaava tuotepäällikkö **Nona Ratia** kertoo, että kustantajien ja tavarantoimittajien kanssa sovitaan myynninedistämistoimista samaan aikaan, kun tuotteisto rakentuu. Yhteistyö on tiivistä, joskus lähes päivittäistä.

”Markkinointirunko aikatauluineen tehdään edellisen vuoden puolella. Muutoin markkinointitoimet tarkentuvat matkan varrella. Ajankohtaisiin ilmiöihin reagoidaan lyhyelläkin varoitusajalla kampanjan jo ollessa käynnissä – tilanetta siis seurataan koko ajan”, Kankaanpää mainitsee.

Nopeita käännteitä

Entä kuinka tuotteiden riittävyys taataan, ja kuinka nopeasti saadaan lisää, jos jokin loppuu? Ratian mukaan tämä vaatiikin sisäänostajilta tiivistä harkintaa.

”Aiempien joulujen pohjalta saadaan hyvää taustatietoa – Relex-täydennysjärjestelmämme taustalle rakennetut laskennat antavat tietoa tuote- ja myymälätasolla päiväkohtaisesti.”

Ostopäällikkö **Heidi Suomi-Mansnérus** kertoo, että jos tuote on loppumassa kustantajalta tai tavarantoimittajalta, siitä tulee yleensä tieto etukäteen, ja siitä viestitään myymälöille mahdollisimman nopeasti.

”Uusintapainoksia saattaa tulla nopeallakin aikataululla, ja jos jokin loppuu kokonaan, sille koetetaan löytää korvaava tuote.”

Jotta kirjat ja muut tuotteet siirtyvät sutjakkaasti hyllystä asiakkaalle, joulun tienoilla tarvitaan paljon kausityöntekijöitä. Pienessä myymälässä riittää yksi tai kaksi, isommassa tarvitaan helposti neljä tai viisi. He tekevät suunnilleen samoja töitä kuin vakituisetkin.

”Heille tarjotaan vuoroja keskitetyn aikapankin kautta. Osittain käytämme apuna myös henkilöstövuokraukseen erikostuneita firmoja”, Tuula Laaksalo kertoo.

Sähkö tulee painetun rinnalle

Marianne Kankaanpää toteaa, että verkkokaupan osuus myynnistä on koko ajan kasvussa.

”Markkinoimme monikanavaisesti, joten verkkokauppa on mukana ketjumarkkinoinnissa. Kärkinimikkeet ovat samat kuin myymälöissä, mutta verkkokaupassa on erityistä se, että siellä liikkuu selkeästi laajempi valikoima, yhteensä useita miljoonia nimikkeitä.”

Suomi-Mansnérus toteaa, että paketoitutuotteiden kysyntä kasvaa jouluna aina huippulukemiin.

”Lisäksi kalenterit sekä pelit ja askartelutuotteet ovat hyvin kysytyjä, samoin joulukortit ja postimerkit. Tämän vuoden suosittu kausituote on ollut kirsikkapuu-led-valaisin.”

Yksi tuoteryhmä on jäänyt vuosi vuodelta pienemmäksi.

”Palapelien pinot ulottuivat takavuosina melkein kattoon asti. Menee palapelejä nytkin, mutta paljon vähemmän”, Laaksalo sanoo.

Laura Jantunen mainitsee, että vanhemmat asiakkaat kysyvät joskus tuotteita, joita ei enää ole tarjolla – tietosanakirjoja.

”Paljon puhutaan, että tieto löytyy netistä, mutta kaikilla ei ole nettiä”, hän muistuttaa.

Jantunen ei myöskään usko, että sähköiset kirjat kovin nopeasti korvaavat painettua sanaa.

”Kavereistani juuri kukaan ei ainakaan vielä lue niitä. Uskon, että sekä sähköiselle että painetulle kirjalle löytyy tulevaisuudessa kysyntää: tilanne ei ole joko-tai vaan sekä-että.” ■

KAUPPA-LIIKETOIMINTA

UUSIUTUMISEN JA HAASTEIDEN VUOSI

Suomalainen Kirjakauppa on Suomen suurin valtakunnallinen laajan valikoiman kirjakauppaketju. Sen menestys palvelee suomalaisia lukijoita, kirjailijoita ja kustantajia. Otava-konserni haluaa vahvistaa edelleen Suomalaisen Kirjakaupan markkina-asemaa.

Suomalaisen Kirjakaupan 101. toimintavuosi oli haasteellinen. Monet erikoistavara-kaupan alat Suomessa laskivat. Jo vuonna 2012 tekemämme linjaukset ja käynnistetyt kehityshankkeet jatkuivat ja tuottivat hyviä tuloksia. Ostos-, logistiikan sekä tuoteryhmä- ja varastohallinnan alueella tämä merkitsi parantunutta varastonkiertoa ja pienempiä pääomakustannuksia lähes kaikissa tuoteryhmissä. Henkilöstökulujen osalta asetetut säästö- ja tehotavoitteet saavutettiin uudelleenorganisointien ja osin keskitetyn työvuorosunnittelun avulla.

Uudistimme vuoden aikana seitsemän myymälää ja lisäksi avasimme uuden myymälän Kauppakeskus Kaareen. Vuoden lopussa myymälöitä oli yhteensä 61, joista kolme Helsinki-Vantaan lentoasemalla toimivaa Readers-myymlää. Verkkokaupan ja myymälöiden toimintojen sujuvuuden parantamiseksi tehty työ johti verkkokaupan myynnin ja myymälänoutojen hyvään kasvuun. Verkkokauppa suomalaisen.com onkin luonnollinen ja kasvava osa myyntiin tähtäävää monikanavaista markkinointia.

Monista muista kaupan alan toimituksista poiketen jatkoiimme onnistuneesti vahvaa panostusta asiakasvirtaa ylläpitäviin myyntiin ja markkinoinnin toimenpiteisiin.

Kaiken työn tuloksena myyntimme säilyi edellisen vuoden tasolla – mikä tarkoitti käytännössä selkeää markkinaosuuden kasvua.

Tuloksia ei olisi saatu aikaiseksi ilman henkilöstön vahvaa osaamista, sitoutumista ja motivaatiota. Syksyllä tehdyn terveystarkastuksen mukaan 86 % vastanneista koki voivansa hyvin työssä, mikä on erinomainen tulos.

Yleisesti kirjakauppa-alan vuosi 2013 oli vaikea: 18 kirjakauppaa lopetti toimintansa vuoden aikana ja kirjakauppojen kirjamyynni laski 2,5 %. Tilivuoden 2013 tuloksia voidaan pitää olosuhteisiin nähden hyvinä. Operatiivinen liikevoitto parani edelliseen vuoteen verrattuna 4,3 M€.

Vuoden 2014 kaupalliset näkymät eivät ole kohentuneet, ja vähittäiskauppa elää murrosta. Uskon kuitenkin siihen, että viime vuosien työ sekä käynnissä olevat kehityshankkeet mahdollistavat positiivisen kehityksen myös tänä vuonna. ■

TIMO KOPRA, SUOMALAISEN KIRJAKAUPAN TOIMITUSJOHTAJA

AVAINLUVUT 2013

Liiketoiminnan osuus konsernin liikevaihdosta:

35,2 %

LIKEVAIHTO	M€
2013	106,3
2012	106,5
LIKEVOITTO (EBITA)	M€
2013	2,4
2012	-1,9
HENKILÖSTÖ	HIö
2013	398
2012	441

3

LEHDET | OTAVAMEDIA ON
LUKIJOIDENSA AJASSA ELÄVÄ,
KEHITTYVÄ JA MONIKANAVAINEN
AIKAKAUSLEHTIKUSTANTAJA.

SUOMALAISEN MIEHEN ASIALLA

Tekniikan Maailma on osunut suomalaisen miehen elämään tavalla, joka on tehnyt lukijat riippuvaisiksi ja monet kustantajat kateellisiksi.

TEKSTI VELIMATTI HONKANEN KUVAT TEKNIIKAN MAAILMAN ARKISTO

Tekniikan Maailman synty juontaa 1950-luvun alkuun ja **Osmo A. Wiioon**, joka päätti luoda vuonna 1945 perustamansa Harrastelijalehden seuraajaksi uuden lehden. Nimikin oli jo valmiina, sillä hän oli ostanut ruotsalaisen Teknikens Värld -lehden irtonumeroita. Lehden kustantamiseen vaatimia pääomia Wiioilla ei kuitenkaan ollut, joten hän kääntyi Harrastelijan aiemman päätoimittajan **Rauno Toivosen** puoleen, joka ryhtyi Tekniikan Maailman päätoimittaja-

jaksi ja kustantajaksi. Ensimmäinen Tekniikan Maailma ilmestyi vuoden 1953 alussa.

Heti alusta lähtien TM esitteli laajasti tekniikan ja tieteen saavutuksia. Sodan jälkeen itse tekeminen oli kunniaa ja suorastaa välttämätöntä, joten myös TM:n sisällöstä olennainen osa oli erilaisten laitteiden rakennusohjeita. Wiion radioamatööriharrastuksen pohjalta erityisesti radiolaitteiden rakennusohjeet olivat suosiossa. Sen myötä Tekniikan Maailmalla on ollut kauaskantoisia vaikutuksia, sillä moni

Nokian menestykseen vaikuttanut henkilö oli innostunut aikanaan radiotekniikasta juuri TM:n ja Wiion ansiosta.

Helsingin yliopistossa viestinnän professorina pitkään työskennellyt Osmo A. Wiio avusti Tekniikan Maailmaa kautta vuosikymmenten, ja hän piti vuodesta 1987 vuoteen 2011 saakka erittäin suosittua Tieteen Maailma -palstaa.

Autoja, tiedettä ja testausta

Nykyään autot ja liikenne muodostavat noin puolet TM:n sisällöstä. Jo alkujaan pidettiin tärkeänä tarjota suomalaisille autonostajille muutakin kuin koreita kuvia ja korulauseita, ja "mennä pintaa syvemmälle tutustumaan autojen teknillisiin arvoihin ja suorituskykyyn", kuten lehden ensimmäinen koeajaja **Ossi Lindfors** määritteli autopalstan linjan.

Sittemmin automyynnin vapauduttua lehden autosisällön määrä kasvoi, ja autojen tekniikkaan ja ominaisuuksiin perehdytään paljon tarkemmin ja syvällisemmin. Näyttäv in esimerkki on TM Talvitesti, joka on edelleen ainutlaatui nen koko maailmassa. Sen tuloksia luetaan ja analysoidaan myös autonvalmistajien tuotekehitysosastoilla, ja testi on myyty myös ulkomaisiin lehtiin.

Tuotetestit ja vertailut nousivat TM:n ydinsisällöksi 1960-

ja 70-lukujen aikana. Suurelta osin itse kehitetyt testausmenetelmät, korkeatasoiset mittalaitteet, ammattitaitoinen henkilöstö ja parhaat yhteistyökumppanit takasivat TM:n nousun puolueettomaksi ja uskottavaksi testilaitokseksi, jolle myös tuotteiden valmistajat ja maahantuojat antavat tunnustusta.

Testattavaksi valitaan ensisijaisesti uusia ja kiinnostavia kuluttajatuotteita. Autotestien lisäksi erityisesti matkapuhelinten, televisioiden, autonrenkaiden ja erilaisten elektroniikkalaitteiden vertailut ovat TM:n ydinosaa. Myös palveluiden, kuten autokorjaamoiden testaaminen, kuuluu perinteiseen ja puheenaiheita herättävään TM-sisältöön. Pyrkimyksenä on tarjota lukijalle syvempää tietoa, jotta hän pystyy tekemään parhaita mahdollisia ja omaan käyttötarkoitukseensa sopivia ratkaisuja.

Testit herättävät myös tunteita, sillä jos oma suosikki-tuote ei yllättäen menestykään testissä, syytä haetaan helposti testaajista ja testimenetelmistä. Tiukan hyötytiedon lisäksi TM tarjoaa mahdollisuuden "vakavaan unelmointiin" esimerkiksi urheiluautotestien muodossa. Suurin osa lukijoista on kiinnostunut myös sellaisista tuotteista, joihin itsellä ei välttämättä koskaan ole varaa. >>

"Autot ja liikenne muodostavat puolet TM:n sisällöstä."

TM-60

Tekniikan Maailma juhli 60-vuotista taivaltaan pääasiassa työn merkeissä. Toukokuussa ilmestynyt 188-sivuinen juhlanumero oli edustava esimerkki siitä, mitä TM on tänään. Sisältöön kuului perusteellinen eri alojen tekninen katsaus tulevaisuutta painottaen menneisyyttä unohtamatta. Vertailuissa oli 12 katumaasturia sekä kesä- että talviolosuhteissa, 250 euron älykännykät ja isot matkamoottoripyörät. Unelmatestissä oli Lamborghini Aventador Roadster -superauto ja koeajossa Toyota Auris. Myös juttu elämästä ISS-avaruusasemalla sekä perusteellinen selvitys tabletti-tietokoneista saivat lukijoilta kehuja.

Juhlanumeron keskittyessä nykyisyyteen ja tulevaisuuteen, historiaa valotettiin juhluvuoden aikana kuudella, eri aihealueisiin keskittyneellä erikoisdigilehdellä, joihin oli koottu artikkeleita 60 vuoden varrelta kuvastamaan sekä tekniikan että Tekniikan Maailman kehitystä.

Auto- ja tiemuseo Mobilian erikoisnäyttelyssä Kangasalla oli esillä lehden historiaa ja mittalaitteita sekä liikkuvalla poliisille lahjoitettuja partioautoja. Vuonna 1978 alkanut poliisiautojen lahjoitusperinne sai jatkoa syyskuussa, jolloin TM:n juhluvuosi huipentui lähes 110 000 euroa maksaneen Mercedes-Benz CLS Shooting Braken lahjoitustilaisuuteen. Tämä TM-60-rekisterikilvillä varustettu auto oli jo viides TM:n lahjoittama poliisiauto.

Tekemisen intoa

Tekniikan Maailman suosion yksi salaisuus on varmasti se, että lehden tekeminen on ollut myös sen tekijöiden mielestä mielenkiintoista ja hauskaa. Toimitus on paljolti lukijoidensa

kaltainen, ja insinööriopinnot ovat yleisempi tausta TM:n toimittajille ja lukuisille avustajille kuin toimittajakoulutus.

Media-alan monenlaiset paineet, internetin tietovyöry, monikanavajulkaiseminen ja tiedonvälityksen nopeutuminen eivät voi olla vaikuttamatta myöskään Tekniikan Maailmaan, mutta tekemisen into ja perinteinen TM-henki ovat silti pysyneet kyydissä.

TM:n perusarvot pitävät edelleen sisällään kaikki menestyksen edellytykset. Laadukas ja ainutlaatuinen, pitkään perinteeseen pohjaava, itse tuotettu, puolueeton, sekä suomenkielinen ja suomalaisen kuluttajan näkökulmasta tehty sisältö on vahvuus, johon kannattaa tukeutua.

Julkaisukanavat toki kehittyvät, ja lukijalla on jo pitkään ollut vapaus valita, missä muodossa hän TM-sisältönsä haluaa. Perinteinen painettu lehti on säilyttänyt vankan asemansa, mutta TM on nykyään luettavissa myös digitaalisesti tietokoneella, tabletilla tai älypuhelimella. TM:n nettipalvelu täydentää lehden sisältöä, ja käsittää esimerkiksi yli 11 000 artikkelin pdf-arkiston.

Vaikka ikää on 60 vuotta, TM:n vauhti ei hidastu. Vuoden 2014 aikana suunnitelmassa on uudistaa Tekniikan Maailmaa hieman perusteellisemmin. TM kehittyy yhä vahvemmin painetun lehden ja digisisällön muodostamaksi kokonaisuudeksi, joka on sekä kestopilaajille että satunnaisille lukijoille entistäkin selkeämpi, houkuttelevampi, monipuolisempi ja helppokäyttöisempi. ■

Autotestien lisäksi erilaisten elektroniikkalaitteiden vertailut ovat TM:n ydinosaaamista.

DIGIPALVELU UUDISTUI

Suomen Kuvalehden voi lukea kaikilta julkaisualustoilta. Uudessa, digilehden ja verkkosivun yhdistävässä palvelussa julkaisemme päivittäin uusia, ajankohtaisia artikkeleita, palvelusta löytyy lähes 20 blogia, kiinnostavia keskusteluja sekä viikon lehti jo ilmestymispäivän aamuna. Verkkopalvelun sisältö on pääasiassa maksullista, mutta mukana on myös kaikille avointa, maksutonta luettavaa.

Viikoittain ilmestyvä Suomen Kuvalehti tehtiin ensimmäisen kerran digitaaliseen muotoon jo yli kolme vuotta sitten, ensimmäisenä lehtenä Suomessa. Kestotilaaajamme saa paperilehden lisäksi näköislehden digimuodossa.

Nyt Suomen Kuvalehti tarjoaa päivittäin entistä enemmän tietoja ja taustoja. Valitsemme ja taustoitamme harkitusti sen, mitä julkaisemme.

Kansainvälisten aiheiden lisäksi käsittelemme monipuolisesti suomalais- ta politiikkaa, taloutta, kulttuuria sekä keskeisten vaikuttajien ja päättäjien toimia. Suomen Kuvalehti Digi:ssä on katsauksia, analyseja ja kommentteja päivittäisiin aiheisiin. Pian satavuotiaan lehtemme arkistoista löytyy paljon historiallisia juttuja ja valokuvia. Tarjoamme myös niitä enemmän lukijoille.

Suomen Kuvalehti pyrkii antamaan aineksia maailmankuvan rakentamiseen – sen pohdintaan, mistä todellisuutemme rakentuu tänään. Tavoitteena on suurempi avoimuus, jotta lukijat tietävät miten ja mistä saamme juttumme. Median tarjonnan vyöryssä ja uutisten sirpaloituessa lukija voi luottaa Suomen Kuvalehden poimintoihin uutisvirrasta: juuri tähän kannattaa kiinnittää huomiota – siitä

on hyötyä. Kestotilaaajamme voi lukea uutiset milloin tahansa ja missä tahansa sekä osallistua entistä vaivattomammin keskusteluun.

Suomen Kuvalehdessä on **Mika Waltarista** ja **Urho Kekkosesta** alkaen ollut kirjoittajina ajan parhaita kynänkäyttäjiä. Kokenut ydintoimitus vahvistuu myös tänään freelancereilla, kolumnisteilla ja bloggareilla, jotka ovat eturivin suomalaisia keskustelijoita. Osallistumme päivittäin sosiaalisen median keskusteluihin.

Tämän päivän median tietovyöryssä tarvitaan itsenäistä ajattelua ja analyttistä tietoa – ja hyviä tarinoita maailmasta ja sen ihmisistä. Tätä varten ovat Suomen Kuvalehti ja suomenkuvalehti.fi. ■

TAPANI RUOKANEN

SUOMEN KUVALEHDEN PÄÄTOIMITTAJA

Suomen Kuvalehden digipalvelu avattiin 4. joulukuuta 2013.

YHDESSÄ TEHDEN

Kenellekään ei enää ole yllätys, että media-alan suuri myllerrys jatkuu. Valitettavasti kaikki ne uhkakuvat, joita media-ala ennusti arvonlisäveron vaikutuksista tilaajamääriin, veron kertymään ja alan työllistämisen edellytyksiin toteutuivat. Arvonlisävero yhdistettynä kuluttajien mediakäytön muutokseen ja ilmaisen verkkosisällön kasvuun kiihdytti yksiselitteisesti sanoma- ja aikauslehtien tilaajamäärien laskua. Itellan uusimpien tilastojen mukaan painettujen lehtien volyymit laskivat Suomessa vuonna 2013 yli 7 %.

Jakelukustannusten jyrkkä nousu kasaa lisää harmaita pilviä media-alan ylle. Mediamarkkina laski yleisen taantumaksi selvästi vuoden 2013 aikana. Samaan aikaan verkkomainonnan osuus yritysten mediapanostuksista kasvaa selvästi.

Otavamedian liikevaihto laski odotetusti vuonna 2013. Olemme yhdes-

sä rohkeasti ja kunnianhimoisesti tarttuneet niihin haasteisiin, joita toimialallamme tällä hetkellä on. Vaikeassa taloudellisessa ja toiminnallisessa ympäristössä kykenimme tämän ansiosta säilyttämään hyvän suhteellisen kannattavuuden. Kiitos tästä kuuluu kaikille otavamedialaisille.

Päättynyttä vuotta leimasi vahvasti yhdessä tekeminen. Jatkoimme edellisinä vuosina liikkeelle laitettuja toiminnan kehittämishankkeita. Teimme vuoden aikana suuria muutoksia organisaation rakenteeseen ja toimintatapaan. Julkaisuyksiköiden määrä väheni yhdellä. Julkaisuyksikkö 1:ssä Annan, Kotilieden, Seuran ja Ipanatiimin ympärille syntyi neljä ns. lehtiperhettä.

Tekijöiden kokoaminen suuremmiksi ja vahvemmiksi toimituskokonaisuuksiksi näkyy heti positiivisella tavalla tekemisessämme, toiminnan tehokkuudessa ja ennen kaikkea sisältöjen laadussa. Olen varma, että luomme

tätä kautta edellytykset sille, että menestymme myös tulevaisuudessa. Olemme kytäneet muun muassa nopeuttamaan merkittävästi lehtien ja sisältöjen kehittämistä sekä ulkoasujen uudistamista.

Kaikilla mediayhtiöillä on kaksi suurta haastetta: orgaanisen kasvun aikaansaaminen ja kulujen sopeuttaminen liikevaihdon laskuun. Varmaa on, että alan muutokset jatkuvat.

Joulukuussa 2013 lanseerasimme täysin uudistuneen, jatkuvasti päivittyvän Suomen Kuvalehden verkkopalvelun. Alan tulevaisuuden avainkysymys on, ovatko kuluttajat tulevaisuudessa valmiita maksamaan nykyisen kaltaisista sisällöistä. Me Otavamediassa aiomme selvittää voittajina tästä median murroksesta. Jakelukanavasta riippumatta luovuus, sisältöjen laatu ja yllätyksellisyys ovat tulevaisuudessakin menestyksen avaimia. ■

PEKKA HARJU,
OTAVAMEDIAN TOIMITUSJOHTAJA

AVAINLUVUT 2013

Liiketoiminnan osuus
konsernin liikevaihdosta:

47,6 %

LIKEVAIHTO	M€
2013	143,6
2012	154,6
LIKEVOITTO (EBITA)	M€
2013	18,7
2012	16,8
HENKILÖSTÖ	HIÖ
2013	459
2012	485

4

UUDET LIIKETOIMINNOT |
TAVOITAMME VERKOSSA
2,8 MILJOONAA SUOMALAISTA
KUUKAUDESSA.

KOHTI UUSIA TAITOJA

Kuluttajien mediakäyttämisen muuttuessa pitää rytmissä pysyä mukana. Otava-konserni tarttui haasteeseen ja aloitti syksyllä 2012 Digimediataidot toimitustyössä -koulutusohjelman Otavamediassa.

TEKSTI HENNA TANSKANEN KUVAT KALLE KERVINEN JA SAMPO KORHONEN

”T akana on jo neljä koulutusta, ja viides starttaa keväällä 2014. Kouluttautuminen onnistuu työn ohessa. Haastamme ihmisten oppimishalua ja tarkoitus on, että digitaalisuudesta tulee luonnollinen osa jokaisen työtä”, Uudet liiketoiminnot -yksikön johtaja **Jaakko Haapakangas** kertoo.

Valmennus kehittää henkilöstön digitaalisen median taitoja sähköisissä kanavissa sekä muuttaa työnteon tapaa

monikanavaiseen suuntaan. Ohjelma on osa yhtiön ja konsernin strategiaa.

Koulutukseen kuuluu useita aihealueita. Erityisesti siinä painottuu sosiaalinen media toimitustyössä. Teemoina vilahdelevat joukoistaminen, datajournalismi, mobiilius, kuratointi, blogit, tabletit, ansaintamallit, web-julkaisun työkalut, hakukoneoptimointi ja tiedon louhinta.

”Jo ensimmäisen kurssin jälkeen huomasimme, että nälkä tehdä enemmän on kasvanut. Myös rohkeus ja

Toimitustapojen kehittämisen ansiosta lehteä ja verkkoa tehdään nykyään sujuvasti rinnakkain.

Kurssin oivaltavaa antia oli yhteistyö Haaga-Helia ammatti-korkeakoulun journalismin opiskelijoiden kanssa.

”Saimme käytännönläheisen näkymän diginatiivien mediakäyttöön ja siihen, miten luontevasti he suhtautuvat verkkomaailmaan. Some-kanavat olivat heille jokapäiväistä läsnäoloa omana itsenään.”

Koulutuksen aikana Sihvonen teki uudistustyötä Seuran toimituksessa. Nykyisin kaikki tuottavat jouhevasti sisältöä verkkoon lehden ohella. Miten muuten voisi enää toimia?

Samankaltaista työtä Sihvonen on jatkanut tehtäväkierrossa sähköisen journalismin kehittäjänä. Kun Suomen Kuvalehti valmistautui aloittamaan uuden digipalvelunsa joulukuussa 2013, Sihvonen oli toteuttamassa digivalmennusta toimituksessa. Työtapojen kehittämisen ansiosta lehteä ja tilattavaa digipalvelua tehdään nykyään sujuvasti rinnakkain.

”Kukaan ei enää kysy jälkikäteen, mitä jostakin jutusta laitetaan verkkoon. Se mietitään jo jutun käynnistysvaiheessa”, Sihvonen kuvaa työtavan muutosta.

uskallus tarttua digitaalisiin töihin ovat lisääntyneet”, Haapakangas iloitsee.

Koulutuksen aikana jokainen tekee pienen projektityön, jolloin opittuja taitoja pääsee soveltamaan omaan työhönsä. Hyviä tuloksia on syntynyt, ja talossa siirrytään vähitellen monikanavaiseen tekemiseen.

Tällä hetkellä valmennukseen on osallistunut lähes 100 henkilöä. Sen parasta antia opin ohella on ollut tutustuminen talon muuhun väkeen yli yksikkörajojen.

”Kaiken kaikkiaan koulutusohjelma on vahvistanut digitaalisen median osaamistamme,” Haapakangas painottaa.

Koulunpenkillä diginatiivien kanssa

Seura-lehden tuottaja **Lauri Sihvonen** osallistui valmennukseen keväällä 2013. Vaikka verkkoasiat olivat entuudestaan tuttuja, Sihvonen sukelsi maailmaan innokkaasti.

”Sain kokonaiskuvan siitä, missä mennään. Ajattelin, että tekemällä oppii ja oppiminen alkaa, kun panee itsensä likoon. Kannattaa rohkeasti kokeilla ja katsoa, mitä tapahtuu. Digitekemisessä on mukavaa, kun tuloksen näkee samantien,” Sihvonen kertoo.

”Digitekemisessä tuloksen näkee samantien.”

Uusia sovelluksia Otavassa

Onnistumiset kiirivät myös kirjankustantamoon.

”Innostuimme Otavamedian projekteista ja päätimme kehittää digitaalista osaamistamme omalla koulutusohjelmalla”, yleisen kirjallisuuden ja oppimateriaalien tuotannon

osastopäällikkö **Fredrik Rahka** Kustannusosakeyhtiö Otavasta kertoo.

Tulokset ovat olleet kannustavia. Kirjapuolen väen koulutusteemoina ovat olleet strategiat, käyttöliittymien suunnittelu, työnkulku, sopimukset ja toiminnan mittaaminen.

”Esimerkiksi Reuhurinne- ja Vares-sovellukset on jo ideoitu. Lukioihin on tehty useita digioppikirjoja, ja vuonna 2014 lanseerataan peruskoulun digikirjat. Lisää on myös tulossa”, Rahka luettelee.

Haapakangas kertoo, että koulutukset jatkuvat edelleen laajalla rintamalla koko konsernissa.

”Kukaan ei pysty sanomaan, mihin sähköistyvä maailma meitä vie. Pohdimmekin, miten tunnistamme digimuu-
toksen keskeiset kohteet ja osaamme satsata niihin oikein. Ratkaisevaa myös on, miten saamme hyviksi koetut käytännöt jaetuksi talossamme. Jos siinä onnistumme, se on huikea juttu!” ■

UUDET LIKETOIMINNOT

ROHKEASTI KOKEILEVIA RATKAISUJA

Uudet liiketoiminnot luo uusia tuotteita ja palveluita kuluttajien muuttuviin mediakäytön tarpeisiin. Yhtiö vastaa Otavamedian verkkopalveluista, NettiX-markkinapaikoista, Ampparit-utisportaalista sekä aikakauslehtien ja kirjojen digitaalisista julkaisukanavista.

Kuluneena vuonna keskityimme nykyisten verkkoliiketoimintojen kehittämiseen. Tavoitettavuutemme verkossa kasvoi yli 10 % ja parhaimmillaan tavoitimme 2,8 miljoonaa suomalaista kuukaudessa. Mainosmarkkinan heikosta kehityksestä johtuen mediamyynnin kasvu jäi maltilliseksi. Pystyimme kuitenkin ylläpitämään erinomaista tulostasoa.

NettiX säilytti johtoasemansa moottoritoimialan sähköisissä markkinapaikoissa. Kävijämäärä oli vilkkaimpina viikkoina yli 800 000. Toimme NettiX-palveluiden asiakkaille lisäarvo-palveluita, kuten verkkokaupan, kotisivujen ja kaupanhallinnan tekniikkaa.

Ampparit-utispalvelun kävijämäärä kasvoi odotusten mukaisesti tavoitteen parhaimmillaan 300 000 eri kävijää viikon aikana. Mediamainonnan määrä pysyi ennallaan. Toimme markkinoille Ampparit-utispalvelun mobiiliohjelmat kaikille puhelinlustoille.

Myös Otavamedian verkkosivujen käyttö mobiililaitteilla kasvoi. Suosituimpia sivustoja olivat kaksplus.fi ja

ellit.fi sekä muropaketti.com. Kaksplus.fi-sivusto uudistettiin ja sivuille tuotiin uutta sisältöä, josta erityisessä suosiossa ovat blogikirjoitukset.

Mediamyynnissä jatkoimme kiinnostuskohderyhmiä tavoittavan Vainu-konseptin kehittämistä. Vainulla toteutettujen kampanjoiden tulokset ovat olleet hyviä. Loppuvuoden mediamainonnan kuumimmat trendit, mobiilimainonta ja videomainonta, kasvattivat myyntiämme. Nyt pystymme tarjoamaan asiakkaille täsmällistä kohdentamista monikanavaisesti.

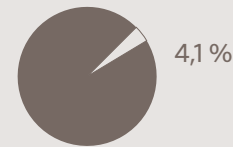
Panostimme edelleen e-kirjojen ja digilehtien julkaisemiseen ja palveluiden kehittämiseen tunnustellen ja uskoen markkinan syntyyn. Suunnitelimme ja toteutimme uudenlaisen digilehteä ja verkkosivua yhdistävän maksullisen palvelualueen. Tälle alustalle avasimme ensimmäisenä Suomen Kuvalehden uuden digipalvelun. Ensimmäiset kokemukset tästä konseptista sekä luku- että myyntituotteena ovat rohkaisevia.

Mediaympäristön muutos on nyt todella nopeaa. Kilpailuvalttejamme muuttuneessa markkinatilanteessa ovat tunnetut brändit, näkyvä asema verkossa sekä uusien liiketoimintamallien rohkea kokeilu. ■

JAAKKO HAAPAKANGAS,
JOHTAJA, UUDET LIKETOIMINNOT

AVAINLUVUT 2013

Liiketoiminnon osuus
konsernin liikevaihdosta:

LIKEVAIHTO

	M€
2013	12,3
2012	11,0

LIKEVOITTO (EBITA)

	M€
2013	6,5
2012	5,4

HENKILÖSTÖ

	HIö
2013	20
2012	18

Hallitus

PUHEENJOHTAJA VUODESTA
Olli Reenpää 1968

VARSINAISET JÄSENET
Henrik Ehrnrooth, varapuheenjohtaja.....1988
Jorma Ollila, varapuheenjohtaja.....1996
Eero Broman.....2007
Heikki Lehtonen 1991
Alexander Lindholm.....2008

VARAJÄSENET
Pasi Vainio.....2010
Minna Castrén.....2011
Timo Kopra 2012
Pekka Harju.....2013

HALLITUKSEN SIHTEERI
Ora Lyytikäinen.....2006

Hallinnointiperiaatteet

SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖKSET. Otava Oy on suomalainen yksityinen osakeyhtiö, jonka päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan Suomen osakeyhtiölakia ja Otava Oy:n yhtiöjärjestystä. Lisäksi Otava Oy noudattaa toiminnassaan soveltuvin osin Keskuskauppakamarin 1/2006 laatimia ohjeita listaamattomien yhtiöiden hallinnon kehittämiseen ja Perheyritysten liiton 14.5.2009 antamaa suositusta hyvästä hallintotavasta perheyrityksissä.

KONSERNIRAKENNE. Otava-konserni muodostuu Otava Oy:stä ja sen tytäryhtiöistä.

YHTIÖKOKOUS. Otava Oy:n ylintä päätösvaltaa käyttävät yhtiön osakkeenomistajat yhtiökokouksessa. Yhtiökokoukset jaetaan varsinaisiin ja ylimääräisiin yhtiökokouksiin. Yhtiöjärjestyksen mukaan varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain hallituksen määräämänä päivänä kesäkuun loppuun mennessä. Ylimääräinen yhtiökokous kutsutaan koolle tarvittaessa.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa käsitellään yhtiöjärjestyksen 13 §:n mukaan varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat asiat sekä muut mahdolliset ehdotukset yhtiökokoukselle. Yhtiökokous päättää muun muassa:

- tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta
- voitonjaosta
- vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle
- hallituksen jäsenten lukumäärästä ja palkkiosta
- tilintarkastajan valinnasta ja palkkiosta
- osakkeen lunastushinnasta

Otava Oy:n omistaa Reenpään suku.

HALLITUKSEN JÄSENTEN VALINTA JA TOIMIKAUSI.

Otava Oy:n hallituksen jäsenet valitsee varsinainen yhtiökokous. Hallituksen toimikausi päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen lopussa. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään neljä ja enintään kahdeksan jäsentä sekä yhdestä neljään varajäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

HALLITUKSEN TEHTÄVÄT JA VASTUU. Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Otava Oy:n hallituksen tehtävät määräytyvät pääosin osakeyhtiölaissa ja yhtiöjärjestyksessä hallitukselle määriteltyistä tehtävistä. Hallituksen kokouksessa käsiteltäviä asioita ovat muun muassa:

- konsernin strategisten suuntaviivojen määrittely ja vahvistaminen
- budjetin käsittely ja hyväksyminen
- kannustepalkkio tavoitteiden käsittely ja hyväksyminen

- konsernitilinpäätöksen ja toimintakertomuksen käsittely ja hyväksyminen
- strategisesti tai taloudellisesti merkittävistä investoinneista ja omaisuuden myynnistä päättäminen
- rahoitukseen liittyvistä vastuusitoumuksista päättäminen

KOKOUSKÄYTÄNTÖ JA PÄÄTÖKSENTEKO. Hallitus kokoontuu keskimäärin kahdeksan kertaa vuodessa. Hallitus on ollut kokouksissa pääsääntöisesti täysimääräisenä.

HALLITUKSEN TYÖVALIOKUNTA. Hallituksen työvaliokunnan tehtävänä on valmistella hallituksen kokouksessa käsiteltävät asiat. Työvaliokunta kokoontuu noin viikkoa ennen hallituksen kokousta.

TOIMITUSJOHTAJA. Hallitus nimittää yhtiön toimitusjohtajan ja päättää hänen palkkaeduistaan. Yhtiöjärjestyksen mukaan toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

KONSERNIN JOHTORYHMÄ. Konsernin liiketoiminta-alueet ovat Kirjat, Kauppa, Lehdet ja Uudet liiketoiminnat. Kolmen ensiksi mainitun liiketoiminta-alueen liiketoimintajohtajat yhdessä emoyhtiön toimitusjohtajan ja konsernin talous- ja hallintojohtajan kanssa muodostavat konsernin johtoryhmän. Emoyhtiön toimitusjohtaja toimii konsernin johtoryhmän puheenjohtajana. Konsernin johtoryhmän kokoukset ovat vähintään kerran kuukaudessa.

TILINTARKASTUS. Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiössä on oltava yksi tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja. Tilintarkastajan tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja. Tilintarkastaja valitaan tehtävänsä vuosittain.

RAPORTOINTI. Otava Oy:n taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan koko konsernin kattavalla taloudellisella raportoinnilla. Konsernin maksuvalmiutta seurataan päivittäin. Myyntiraportit laaditaan soveltuvin osin päivittäin, viikoittain ja kuukausittain. Konsernin tulos- ja taseraportit laaditaan kuukausittain ja välitilinpäätökset vuosikolmanneksittain.

VALVONTA JA RISKIENHALLINTA. Hallitus valvoo ja arvioi konsernin riskienhallinta-, valvonta- ja hallintoprosessin riittävyttä, tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta. Liiketoimintaa ja varainhoitoa seurataan edellä esitettyjen raporttien avulla. Yhtiön liiketoiminnasta aiheutuviin omaisuus-, keskeytys- ja vastuuvahinkoriskeihin on varauduttu asianmukaisin vakuutuksin. ■

Hallituksen toimintakertomus

TOIMINTAYMPÄRISTÖ. Euroalueen valtioiden velkakriisistä alkanut laskusuhdanne jatkui ja Suomen kansantalouden tilanne heikkeni. Talouden yleinen epävarmuus lisääntyi vuoden loppua kohden. Bruttokansantuote laski vuositason lähes prosentin. Viennin kasvusta on nähtävissä lieviä merkkejä, mutta talouden kasvusta ei. Työttömyys lisääntyi ja oli vuoden lopulla Tilastokeskuksen mukaan noin 8 %. Korkotaso ja inflaatio pysyivät edelleen alhaisella tasolla. Investoinnit ovat olleet matalalla tasolla vuoden 2008 finanssikriisin jälkeen. Vähittäiskauppa laski ennakkotietojen mukaan vuositason 1 % ja joulumyyntikin supistui ensimmäistä kertaa vuosikymmeniin. Verkkokaupan kasvu jatkui ja sen osuus kaupasta on jo noin 7–8 %, mutta siitä lähes puolet tulee ulkomaisista verkkokaupoista.

Viestintäalan kehitys noudatti yleistä tilustilannetta. Yleisen kirjallisuuden kirjamyynni laski edellisvuodesta. Ennakkotietojen mukaan mediamyynti laski vuositason 18 %, ja aikakauslehtien mediamyynti laski lähes 17 %. Lehdenmyyntimarkkinat laskivat levikkien laskun mukana ja lehtien uusmyynti on vaikeutunut. Verkkoliiketoiminnan osuus viestintäalasta kasvoi edelleen, mutta kasvu hidastui. Sähköisten lehtien ja kirjojen markkinat ovat käynnistyneet Suomessa, mutta niiden osuus kokonaismarkkinoista on edelleen pieni.

KONSERNIN LIIKETOIMINNAN KEHITYS. Otava-konsernin liikevaihto laski 4 %. Otava-konsernin toimintavuoden tulos oli yleiseen taloudelliseen tilanteeseen nähden kilpailukykyinen. Tuloksen ja suhteellisen kannattavuuden säilyminen hyvällä tasolla olivat seurausta sekä ajoissa käynnistetyistä tehostamis- ja sopeuttamistoimista että toimintatapojen muutoksista.

KONSERNIN KESKEISET TUNNUSLUVUT OVAT:

	2013	2012	2011
Konserni			
Liikevaihto, M€	301,9	314,7	260,3
Operatiivinen liikevoitto, M€	32,4	26,6	35,7
Sijoitetun pääoman tuotto %	18,0	15,9	19,4
Oman pääoman tuotto %	15,5	14,6	17,5
Omavaraisuusaste %	72,8	64,8	59,4

KONSERNIN ORGANISAATIO JA RAKENNE. Konsernin organisaatio ja rakenne pysyivät pääpiirteissään ennallaan. Otavamedia Oy:n toimitusjohtajaksi nimitettiin 1.1.2013 alkaen Pekka Harju. Alexander Lindholm jatkaa konsernin emoyhtiön toimitusjohtajana.

KIRJAT. Liikevaihto oli 55,5 (58,4) miljoonaa euroa, jossa oli laskua 5 %. Operatiivinen liikevoitto oli 6,3 (8,9) miljoonaa euroa eli 11,3 % (15,1 %) liikevaihdosta. Vaikka Kustannusosakeyhtiö Otavan tulos laski, yhtiö teki edelleen hyvän tuloksen ja kasvatti markkinaosuuttaan yleisessä kirjallisuudessa. Otavan Kirjapaino Oy:n liikevaihto supistui ja tulos heikkeni volyymin laskun myötä. Like Kustannus Oy:n liikevaihto laski ja tulos heikkeni edellisvuodesta.

KAUPPA. Suomalainen Kirjakauppa Oy:n liikevaihto oli 106,3 (106,5) miljoonaa euroa, jossa oli laskua 0,2 % (1,0 %). Operatiivinen liikevoitto parani huomattavasti edellisvuodesta. Vaihto-omaisuuden määrä laski edellisvuodesta 1,3 miljoonaa euroa. Konseptiuudistettujen myymälöiden määrä kasvoi tilikaudella 24 myymälään ja yhtiö lisäsi markkinaosuuttaan.

LEHDET. Lehdet-liiketoiminnan liikevaihto oli 143,6 (154,6) miljoonaa euroa, jossa oli laskua 7 % (5 %). Lehtien tilausmyynti laski edellisvuodesta. Myös mediamyynti laski, mutta konserni kasvatti markkinaosuuttaan aikakauslehtien ilmoitusmarkkinoilla. Operatiivinen liikevoitto oli 18,7 (16,8) miljoonaa euroa eli 13,0 % (10,9 %) liikevaihdosta. Tuloksen paraneminen johtui toimintojen tehostamisesta ja uudelleenjärjestelystä. Kirjakerholiiketoiminta teki hyvän tuloksen. Otavamedia Oy:n tulos parani ja yhtiö teki hyvän tuloksen. Suomen Golfpiste Oy liikevaihto kasvoi ja tulos parani. DeCo Media Oy:n liiketoimintaympäristö oli vaikea ja yhtiön tulos jäi tappiolliseksi. Viron tytäryhtiö Ühinenud Ajakirjad AS:n myynti pysyi ennallaan ja tulos säilyi positiivisena.

UUDET LIIKETOIMINNOT. Uudet liiketoiminnot koostuvat NettiX Oy:stä, Ampparit Oy:stä ja Plaza-yleisportaalista. Ampparit Oy:n luvut sisältyvät konsernin tilinpäätökseen 1.5.2012 alkaen. Liiketoiminta-alue kasvoi edelleen voimakkaasti (+12 %) ja kannattavuus säilyi korkealla tasolla.

TASE, INVESTOINNIT JA RAHOITUSASEMA. Vuoden 2013 aikana taseen loppusummassa ja rakenteessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia. Konsernin omavaraisuusaste parani ja oli vuoden lopussa 72,8 % (64,8 %).

Konsernin bruttoinvestoinnit olivat 13,5 (10,4) miljoonaa euroa. Merkittävin investointi oli Otavamedia Oy:n toimitilakiinteistöjen vuokratonttien osto Helsingin kaupungilta. Lisäksi investointeja tehtiin myymäläudistuksiin ja tietokoneohjelmistoihin.

Konsernin rahoitusasema ja maksuvalmius pysyivät hyvänä. Tililuottojen lisäksi konsernin maksuvalmiutta on turvattu lyhytaikaisilla rahoituslimiiteillä. Konsernin tulo-

rahoitus oli 32,1 (26,4) miljoonaa euroa. Nettorahoituskulut olivat 0,5 (0,9) miljoonaa euroa 0,2 % (0,3 %) liikevaihdosta.

RISKIT. Konsernin asema on vakiintunut kirja- ja aikakauslehtimarkkinoilla, joilla vuosittain ei tapahdu suuria vaihteluita.

Arviot konsernin kirjojen kokonaismyynnistä eivät ole vuosittain merkittävästi eronneet toteutuneesta myynnistä. Yhtiöissä on käytössä aikaan sidottu nimikekohtainen epäkurantointimenettely. Näin ollen kirjavaraston epäkuranttiusriski on vähäinen.

Konsernin aikakauslehtien tilaajat ovat pitkäaikaisia asiakkaita ja maksavat tilauksensa pääsääntöisesti etukäteen. Asiakaslehtimarkkinoilla sopimukset ovat yleensä vähintään vuoden pituisia. Mediamyymintarkkinoilla myynnin vaihtelut voivat olla suurempia, mutta mediamyynnin osuus liikevaihdosta on lehdenmyyntiin verrattuna pienempi.

Pääosa konsernin tarvitsemien tavaroiden ja palvelujen hintakehityksestä on hyvin ennakoitavissa. Paperin hinnanvaihteluihin on varauduttu pitkäaikaisin sopimuksin.

Konserni on myynnin kasvun turvaamiseksi investoinut myös ydinliiketoimintoihin liittyvään sähköiseen liiketoimintaan, koska painettujen tuotteiden markkinoilla myynti laskee eikä näkyvissä ei ole muutosta.

Edellä selostetun perusteella konsernin toimintaan liittyvät riskit ovat pieniä. Konsernin vahva kassavirta ja korkea omavaraisuusaste turvaavat konsernin toiminnan jatkuvuuden markkinahäiriö- ja muissa riskitilanteissa. Riskejä on katettu myös omaisuus- ja keskeytysvakuutuksilla.

YHTIÖKOKOUKSIEN PÄÄTÖKSIÄ. Varsinaisessa yhtiökokouksessa 14.3.2013 valittiin hallituksen jäseniksi Olli Reenpää, Henrik Ehrnrooth, Jorma Ollila, Eero Broman, Heikki Lehtonen ja Alexander Lindholm. Varajäseniksi valittiin Pasi Vainio, Minna Castrén, Timo Kopra ja Pekka Harju. Hallituksen sihteerinä on toiminut Ora Lyytikäinen. Tilintarkastajaksi valittiin uudelleen Kari Miettinen, KHT ja varalle KHT-yhteisö Oy Audicon Ab. Yhtiökokous päätti jakaa osinkoa 3,25 euroa osakkeelle eli yhteensä 6,3 miljoonaa euroa.

Lisäksi yhtiökokous päätti antaa hallitukselle valtuudet hankkia enintään 15 % yhtiön omista osakkeista vapaalla omalla pääomalla. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

Ylimääräinen yhtiökokous pidettiin 14.11.2013. Yhtiökokous päätti suunnatusta annista konsernin johtoryhmän jäsenille. Osakkeita merkittiin ja maksettiin 14 700 osaketta yhtiökokouksen vahvistamaan lunastusarvoon. Korotus merkittiin kaupparekisteriin 26.11.2013.

OSAKKEET. Yhtiössä on 1 945 085 osaketta. Osakkeella ei ole nimellisarvoa. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Osakkeiden luovutusta koskee yhtiöjärjestyksen lunastuslauseke. Yhtiö hankki ja mitätöi tilikauden aikana 14 700 kappaletta omia osakkeitaan yhtiökokouksen 14.3.2013 antaman valtuutuksen nojalla. Osakkeiden hankintahinta oli yhtiökokouksen vahvistama lunastusarvo.

HENKILÖSTÖ. Konsernin palveluksessa olleen henkilöstön lukumäärät ovat seuraavat:

	2013	2012	2011
Konserni			
Tilikauden lopussa	1232	1297	1400
Keskimäärin	1178	1249	1010

ALKANEEN TILIKAUDEN NÄKYMÄT. Vuosi 2014 on Otava-konsernille edelleen haasteellinen. Suomen taloudessa ei näy vielä positiivisia merkkejä, joten toimintaympäristö tulee pysymään vaikeana. Lehtien tilausmyynti, joka on merkittävä osa konsernin liikevaihtoa ja tulosta, on hankaloitunut. Liikevaihdon kasvattaminen on painetun kustantamisen alalla muutoinkin vaikeaa. Uusien liiketoimintojen kehittäminen on välttämätöntä, vaikka sähköisten kirjojen ja lehtien myynnin määrät ovat olleet vähäisiä ja myynnin kasvu on ollut odotettua hitaampaa. Tehostamistoimien ja uusien toimintatapojen avulla konsernin tulos pystytään säilyttämään nykyisellä hyvällä tasolla. ■

TULOSLASKELMA

1.1.-31.12. M€	Liite	KONSERNI 2013	KONSERNI 2012
LIKEVAIHTO	1	301,9	314,7
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-1,5	-0,1
Valmistus omaan käyttöön		1,1	1,3
Liiketoiminnan muut tuotot	2	3,6	3,4
Materiaalit ja palvelut			
Aineet ja tarvikkeet			
Ostot tilikauden aikana		-59,8	-52,0
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		-2,5	-3,8
Ulkopuoliset palvelut		-60,3	-79,8
Henkilöstökulut	3	-63,7	-65,3
Poistot ja arvonalentumiset	4	-10,1	-7,9
Liiketoiminnan muut kulut	5	-79,1	-85,1
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		0,5	0,5
		- 274,9	-293,3
LIKEVOITTO		30,1	25,9
Rahoitustuotot ja -kulut	6	-0,5	-0,9
VOITTO ENNEN VEROJA		29,6	25,0
Tuloverot			
Tilikaudelta		-7,5	-6,7
Aikaisemmilta tilikausilta		0,0	0,1
Laskennallisten verovelkojen ja saamisten muutos		0,0	0,3
		-7,4	-6,3
Vähemmistöosuus		-0,1	-0,2
TILIKAUDEN VOITTO		22,0	18,5

TASE

31.12. M€	Liite	KONSERNI 2013	KONSERNI 2012
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT 7			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet		84,6	87,3
Konsernilikearvo		1,6	2,1
Muut pitkävaikutteiset menot		5,2	5,7
Ennakkomaksut		0,5	0,1
		91,9	95,3
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		31,7	23,5
Rakennukset ja rakennelmat		25,0	25,5
Koneet ja kalusto		7,5	8,5
Muut aineelliset hyödykkeet		0,9	0,9
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		0,0	0,0
		65,2	58,5
Sijoitukset 8			
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		3,2	3,3
Muut osakkeet ja osuudet		3,5	3,4
		6,6	6,7
Pysyvät vastaavat yhteensä		163,7	160,5
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		0,9	1,0
Keskeneräiset tuotteet		2,4	2,7
Valmisteet ja tavarat		26,2	29,8
Ennakkomaksut		0,1	0,1
		29,6	33,6
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		6,7	9,7
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä	9	3,4	3,6
Lainasaamiset		0,0	0,0
Laskennalliset verosaamiset	11	0,7	1,0
Muut saamiset		1,8	2,3
Siirtosaamiset	9	5,7	5,0
		18,4	21,5
Rahat ja pankkisaamiset		16,4	15,0
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		64,4	70,2
Vastaavaa yhteensä		228,1	230,7

TASE

31.12. M€	Liite	KONSERNI 2013	KONSERNI 2012
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma		8,9	8,9
Ylikurssirahasto		25,0	25,0
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto		2,3	1,1
Edellisten tilikausien voitto		92,1	81,1
Tilikauden voitto		22,0	18,5
Oma pääoma yhteensä		150,3	134,6
VÄHEMMISTÖOSUUS			
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		13,7	13,0
Laskennallinen verovelka	11	0,9	1,2
		14,6	14,2
Lyhytaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		5,3	11,3
Eläkelainat		0,0	7,3
Saadut ennakot		21,3	22,6
Ostovelat		8,6	12,3
Velat omistusyhteisyrityksille	12	2,3	2,3
Muut velat		5,5	5,5
Siirtovelat	12	19,9	20,3
		62,9	81,6
Vieras pääoma yhteensä		77,5	95,8
Yhteensä		228,1	230,7

RAHOITUSLASKELMA

M€	Liite	KONSERNI 2013	KONSERNI 2012
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA			
Voitto ennen satunnaisia eriä		29,6	25,0
Suoriteperusteisten erien peruminen	14	10,1	8,2
Tulorahoitus ennen käyttöpääoman muutosta		39,6	33,2
Käyttöpääoman muutos	14	2,0	2,0
Liiketoiminnan kassavirta		41,6	35,2
Saadut korot		0,0	0,0
Maksetut korot		-0,5	-0,8
Saadut osingot liiketoiminnasta		0,5	0,5
Maksetut verot		-7,9	-7,8
Lyhytaikaisten koroll.saamisten lisäys(-)/vähennys(+)		0,0	0,0
Muut rahoituserät liiketoiminnasta		-0,1	-0,1
Liiketoiminnan rahavirta		33,7	27,0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA			
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-13,5	-8,4
Luovutustulot aineell. ja aineettomista hyödykkeistä		0,1	0,2
Investoinnit muihin sijoituksiin		0,0	0,0
Ostetut tytäryhtiöosakkeet		0,0	-2,0
Luovutustulot sijoituksista		0,1	0,0
Investointien rahavirta		-13,3	-10,2
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA			
Maksullinen osakeanti		1,2	0,0
Omien osakkeiden hankkiminen		-1,2	0,0
Pitkäaikaisten lainojen nostot		6,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-10,7	-10,6
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)		-8,0	3,6
Osingonjako		-6,3	-5,8
Rahoituksen rahavirta		-19,0	-12,8
Rahavarojen muutos		1,4	3,9
Rahavarat 1.1.		15,0	11,1
Rahavarat 31.12.		16,4	15,0

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAAJUUS. Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Otava Oy:n lisäksi kaikki ne kotimaiset ja ulkomaiset tytäryhtiöt, joiden osakkeiden äänimäärästä emoyhtiö omistaa joko suoraan tai välillisesti yli 50 %.

Osakkuusyhtiöiksi katsotaan yritykset, joista konsernilla on 20–50 % osakkeiden tuottamasta äänimäärästä.

KONSOLIDOINTIPERIAATTEET. Konsernitilinpäätös on laadittu emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden, rahoituslaskelmien ja liitetietojen yhdistelmänä. Yhdistelyssä on eliminoitu konserniyhtiöiden sisäiset tuotot ja kulut, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset realisoitumattomat katteet ja sisäinen voitonjako. Vähemmistön osuus on erotettu tilikauden tuloksesta ja taseen omasta pääomasta.

Konsernitilinpäätös on laadittu hankintamenomenetelmän mukaan. Tytäryhtiöiden hankinta-arvon ja oman pääoman ero on konsernitaseessa kohdistettu tytäryhtiöiden pysyviin vastaaviin. Aineettomissa hyödykkeissä esitetyt julkaisuoikeuksien arvot on määritetty ulkopuolisen asian tuntijan toimesta lehtikohtaisesti tuottoarvomenetelmällä. Julkaisuoikeuksien arvot ylittävät merkittävästi niiden poistamattoman hankintamenon. Julkaisuoikeuksien arvot määritetään vuosittain ja tarvittaessa tehdään poistoja. Kiinteistöihin kohdistettu eliminointiero poistetaan kyseisen omaisuuserän poistosuunnitelman mukaisesti.

Kohdistamatta jäänyt konserniaktiiva tai -reservi esitetään omana eränään konsernitaseessa ja poistetaan tai tuloutetaan taloudellisena vaikutusaikanaan.

Osakkuusyhtyritykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta konserniliikearvon poistolla vähennettynä on esitetty omana eränään. Osakkuusyhtiöiltä saadut osingot on eliminoitu.

TULOVEROT. Konsernin tuloveroihin kirjataan konserniyhtiöiden verotettaviin tuloksiin perustuvat verot ja taseen laskennallisen verosaamisen ja -velan muutokset. Laskennallinen verosaaminen ja -velka on laskettu suomalaisten yhtiöiden osalta 20,0 %:n verokannalla. Pysyvien vastaavien arvokorotuksesta laskettu verovelka esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa.

SATUNNAISET ERÄT. Satunnaisiin eriin on kirjattu kertaluonteiset tuotto- ja kuluerät. Satunnaisten erien tuloverovaikutus on esitetty tuloverojen ryhmässä.

VALUUTTAMÄÄRÄISET ERÄT. Tilinpäätöksessä valuuttamääräiset saamiset ja velat on muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

PYSYVÄT VASTAAVAT. Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on aktivoitu hankintamenoihin vähennettynä taloudellisen käyttöönsä mukaan lasketuilla suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaisten ja kirjanpidollisten poistojen erotus on esitetty erillisyyhtiöiden tilinpäätöksissä poistoerona tuloslaskelmassa. Erillisyyhtiöiden taseissa poistoerotus on kirjattu kertyneisiin poistoeroihin. Poistoina esitetään hankintamenosta taloudellisen käyttöönsä mukaan lasketut suunnitelman mukaiset poistot. Poistoajat ovat seuraavat:

• aineettomat oikeudet	5–10 vuotta
• konserniliikearvo	5 vuotta
• muut pitkävaikutteiset menot	3–15 vuotta
• rakennukset ja rakennelmat	10–50 vuotta
• koneet	3–12 vuotta
• kalusto ja irtaimisto	3–10 vuotta

Lisäksi eräisiin maa-alueisiin sisältyy aikaisempina vuosina tehtyjä arvokorotuksia, joista ei tehdä poistoja.

TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ. Konsernitaseessa poistoerot on jaettu omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Tilikauden aikana tapahtunut muutos on vastaavasti jaettu tuloslaskelmassa tilikauden tulokseen ja laskennallisen verovelan muutokseen.

VAIHTO-OMAISUUS. Vaihto-omaisuus on arvostettu muutuviin valmistus- tai hankintamenoihin tai niitä alhaisempiin todennäköisiin luovutushintoihin. Varaston käyttö on kirjattu liiketoiminnan luonteesta riippuen joko FIFO-periaatteen tai keskihankintahinnan mukaan.

ELÄKESITOUMUKSET. Eläketurva on hoidettu ulkopuoliossa eläkevakuutusyhtiössä. Eläkevakuutusmaksut on jaotettu vastaamaan tilinpäätöksen suoriteperusteisia palkkoja. Suorat eläkevastuut on sisällytetty siirtovelkoihin.

OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIIN. Tilikaudella on muutettu ostojen, ulkopuolisten palvelujen ja liiketoiminnan muiden kulujen kirjauskäytäntöä, mikä on johtanut muutoksiin näiden kuluerien välillä. Edellisen vuoden vertailutiedot on muutettu vastaamaan uutta kirjauskäytäntöä. ■

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

M€	KONSERNI 31.12.2013	KONSERNI 31.12.2012
1. LIIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN JA MARKKINA-ALUEITTAIN		
Toimialoittain		
Kirjat	55,5	58,4
Kauppa	106,3	106,5
Lehdet	143,6	154,6
Uudet liiketoiminnot	12,3	11,0
Muu	8,8	8,5
Toimialojen välinen liikevaihto	-24,5	-24,3
	301,9	314,7
Markkina-alueittain		
Kotimaa	300,4	313,2
Muut	1,5	1,5
	301,9	314,7
2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT		
Vuokratuotot	1,6	1,4
Pysyvien vastaavien myyntivoitot	0,1	0,1
Muut tuotot	1,9	1,8
	3,6	3,4
3. HENKILÖSTÖÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	51,8	53,1
Eläkekulut	9,2	9,3
Muut henkilöstökulut	2,8	2,9
	63,7	65,3
Johdon palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtajat ja heidän sijaisensa	1,8	1,8
Henkilöstö keskimäärin (kokoaikaiseksi muutettu)		
Kirjat	262	267
Kauppa	398	441
Lehdet	459	485
Uudet liiketoiminnot	20	18
Muu	40	38
	1 178	1 249
4. POISTOT JA ARVONALENTUMISET		
Suunnitelman mukaiset poistot	7,3	6,7
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	0,0	0,0
Poistot konserniliikearvosta ja liiketoimintojen hankintamenoista	2,8	2,7
Konsernireservin vähennys	0,0	-1,5
	10,1	7,9

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

M€	KONSERNI 31.12.2013	KONSERNI 31.12.2012
5. TILINTARKASTAJAN PALKKIOT		
Audicon Oy Tilintarkastuspalkkiot	0,1	0,1
6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT		
Osinkotuotot		
Muilta	0,0	0,0
Tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista	0,0	0,0
Korkotuotot		
Muilta	0,0	0,0
	0,0	0,0
Muut rahoitustuotot		
Muilta	0,0	0,0
	0,0	0,0
Sijoitusten arvonalentumiset		
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	0,0	0,0
Arvonalentumisten palautukset	0,0	
	0,0	0,0
Korkokulut		
Muille	0,5	0,8
	0,5	0,8
Muut rahoituskulut		
Muille	0,1	0,1
	0,1	0,1
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-0,5	-0,9

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

M€	KONSERNI 31.12.2013	KONSERNI 31.12.2012
7. PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat oikeudet		
Hankintameno 1.1.	119,4	117,0
Lisäykset	0,4	2,5
Siirrot erien välillä	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	119,8	119,4
Kertyneet poistot 1.1.	-32,2	-28,9
Tilikauden poisto	-3,0	-3,3
Kertyneet poistot 31.12.	-35,2	-32,2
Kirjanpitoarvo 31.12.	84,6	87,3
Konserniliikearvo		
Hankintameno 1.1.	21,9	20,0
Lisäykset	0,0	2,0
Hankintameno 31.12.	21,9	21,9
Kertyneet poistot 1.1.	-19,8	-19,4
Tilikauden poisto	-0,5	-0,4
Kertyneet poistot 31.12.	-20,3	-19,8
Kirjanpitoarvo 31.12.	1,6	2,1
Muut pitkävaikutteiset menot		
Hankintameno 1.1.	65,3	62,9
Lisäykset	1,9	1,9
Vähennykset	-0,5	-0,6
Siirrot erien välillä	0,0	1,1
Hankintameno 31.12.	66,8	65,3
Kertyneet poistot 1.1.	-59,6	-58,5
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalennukset	0,5	0,6
Tilikauden poisto	-2,6	-1,6
Kertyneet poistot 31.12.	-61,6	-59,6
Kirjanpitoarvo 31.12.	5,2	5,7
Ennakkomaksut aineettomista hyödykkeistä		
Hankintameno 1.1.	0,1	0,5
Lisäykset	0,5	0,7
Vähennykset	0,0	0,0
Siirrot erien välillä	0,0	-1,1
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,5	0,1
Maa- ja vesialueet		
Hankintameno 1.1.	23,5	23,5
Lisäykset	8,2	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	31,7	23,5
Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.1.	67,8	66,8
Lisäykset	1,3	1,0
Hankintameno 31.12.	69,0	67,8
Kertyneet poistot 1.1.	-42,3	-40,6
Tilikauden poisto	-1,7	-1,7
Kertyneet poistot 31.12.	-44,0	-42,3
Kirjanpitoarvo 31.12.	25,0	25,5

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

M€	KONSERNI 31.12.2013	KONSERNI 31.12.2012
Koneet ja kalustot		
Hankintameno 1.1.	46,0	43,8
Lisäykset	1,2	2,3
Vähennykset	-0,1	-1,5
Siirrot erien välillä	0,0	1,4
Hankintameno 31.12.	47,2	46,0
Kertyneet poistot 1.1.	-37,5	-36,6
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalennukset	0,0	1,4
Tilikauden poisto	-2,3	-2,3
Arvonalentumiset	0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	-39,7	-37,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	7,5	8,5
Tuotannollisten koneiden ja laitteiden tasearvo 31.12.	3,2	3,7
Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	1,0	1,0
Lisäykset	0,0	0,0
Vähennykset	0,0	0,0
Hankintameno 31.12.	1,0	1,0
Kertyneet poistot 1.1.	0,0	0,0
Tilikauden poisto	0,0	0,0
Kertyneet poistot 31.12.	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,9	0,9
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Hankintameno 1.1.	0,0	1,4
Lisäykset	0,0	0,0
Siirrot erien välillä	0,0	-1,4
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,0	0,0
Arvonkorotukset		
Edellä mainittuihin kirjanpitoarvoihin sisältyy arvonkorotuksia seuraavasti:		
Maa- ja vesialueet		
Arvo 1.1.	1,1	1,1
Arvo 31.12.	1,1	1,1

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

M€	KONSERNI 31.12.2013	KONSERNI 31.12.2012
8. SIIJOITUKSET		
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		
Kirjanpitoarvo 1.1.	3,3	3,3
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta	0,5	0,5
Vähennykset	-0,1	0,0
Saadut osingot	-0,5	-0,5
Kirjanpitoarvo 31.12.	3,2	3,3
Muut osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1.	3,4	3,4
Lisäykset	0,0	0,0
Vähennykset	0,0	0,0
Arvonalentumiset	0,0	0,0
Kirjanpitoarvo 31.12.	3,5	3,4
KONSERNIYRITYKSET		
	Kotipaikka	Konsernin om.osuus, %
Ampparit Oy	Joensuu	65,0 %
DeCo Media Oy	Helsinki	100,0 %
Kirjatalo Oy	Helsinki	100,0 %
Kustannusosakeyhtiö Otava	Helsinki	100,0 %
Lakiperintä Oy	Helsinki	100,0 %
Like Kustannus Oy	Helsinki	100,0 %
NettiX Oy	Helsinki	100,0 %
Otavamedia Oy	Helsinki	100,0 %
Otavan Kirjapaino Oy	Helsinki	100,0 %
Otavanmäki Oy	Helsinki	100,0 %
Suomen Golfpiste Oy	Helsinki	100,0 %
Suomalainen Kirjakauppa Oy	Helsinki	100,0 %
Suomen Kuvapalvelu Oy	Helsinki	100,0 %
Ühinened Ajakirjad AS	Tallinna	100,0 %
OSAKKUUSYRITYKSET		
Kirjavälitys Oy	Hyvinkää	40,2 %
9. SAAMISET		
Lyhytaikaiset saamiset		
Omistusyhteisyrityksiltä		
Myyntisaamiset	3,4	3,6
	3,4	3,6
Siirtosaamiisiin sisältyvät olennaiset erät		
Tuloverosaamiset	0,8	0,3
Jaksotetut kulut	3,3	3,7
Muut	1,5	1,0
	5,7	5,0

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

M€	KONSERNI 31.12.2013	KONSERNI 31.12.2012
10. OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma 1.1.	8,9	8,9
Osakepääoma 31.12.	8,9	8,9
Ylikurssirahasto 1.1.	25,0	25,0
Ylikurssirahasto 31.12.	25,0	25,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	1,1	1,1
Maksullinen osakeanti	1,2	0,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	2,3	1,1
Kertyneet voittovarot 1.1.	99,6	87,0
Osingonjako	-6,3	-5,8
Omien osakkeiden hankinta	-1,2	0,0
Kertyneet voittovarot 31.12.	92,1	81,1
Tilikauden voitto	22,0	18,5
Oma pääoma yhteensä	150,3	134,6
11. LASKENNALLISET VEROVELAT JA -SAAMISET		
Laskennalliset verosaamiset		
Yhdistelytoimenpiteistä	0,7	1,0
	0,7	1,0
Laskennalliset verovelat		
Poistoerosta	0,7	0,9
Arvonkorotuksista	0,2	0,3
	0,9	1,2
Hyllypoistoihin liittyvät laskennalliset verosaamiset	0,7	0,8
12. VIERAS PÄÄOMA		
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Konsernilla ei ole lainoja, jotka erääntyvät yli viiden vuoden kuluttua.		
Lyhytaikaiset velat		
Omistusyhteisyrityksille		
Ostovelat	2,3	2,2
Siirtovelat	0,0	0,0
	2,3	2,3
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät		
Tuloverovelat	0,6	0,4
Jaksotetut henkilöstökulut	10,9	10,9
Korkovelat	0,0	0,1
Muut	8,3	8,8
	19,9	20,3

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

M€	KONSERNI 31.12.2013	KONSERNI 31.12.2012
13. ANNETUT VAKUUDET, VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT		
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä		
Konsernilla ei ole lainojen vakuudeksi annettuja kiinnityksiä.		
Muut omasta puolesta annetut vakuudet		
Kiinteistökiinnitykset	0,0	0,7
Vuokravakuudet	0,3	0,3
	0,3	0,9
Leasingvastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1,0	0,9
Myöhemmin maksettavat	0,9	1,0
	1,9	1,9
Muut vastuut omasta puolesta		
Vuokravastuut	39,8	45,7
Muut vastuut	0,6	0,1
	40,5	45,8
Johdannaissopimukset		
Koronvaihtosopimukset		
Kohde-etuuden arvo	6,0	0,0
Käypä arvo	0,0	0,0
14. KASSAVIRTALASKELMA		
Seuraavilla kirjauksilla muutetaan tuloslaskelman suoriteperusteiset erät kassaperusteisiksi sekä perutaan erät, jotka esitetään muualla kassavirtalaskelmassa:		
Poistot	10,1	7,9
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	-0,5	-0,5
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	-0,1	-0,1
Osinkotuotot	0,0	0,0
Korkotuotot	0,0	0,0
Korkokulut	0,6	1,0
Muut tuotot ja kulut	0,0	0,0
Oikaisut yhteensä	10,1	8,2
Käyttöpääoman muutoksen erittely		
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-), vähennys (+)	+3,5	+1,3
Vaihto-omaisuus, lisäys (-), vähennys (+)	+4,0	+3,8
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+), vähennys (-)	-5,5	-3,2
Käyttöpääoman muutos	2,0	2,0

Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat

	euroa
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	2 342 441,09
Voittovarajat edellisiltä tilikausilta	84 677 538,21
Tilikauden voitto	19 925 455,67
Yhteensä	106 945 434,97

Hallitus ehdottaa, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

Osinkona jaetaan 3,50 euroa/osake,	6 807 797,50
sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon jätetään	2 342 441,09
ja voittovaroihin jätetään	97 795 196,38
Yhteensä	106 945 434,97

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Yhtiön maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen päiväys ja allekirjoitukset

Helsingissä 25. päivänä helmikuuta 2014

Olli Reenpää
Eero Broman

Jorma Ollila
Heikki Lehtonen

Henrik Ehrnrooth
Alexander Lindholm,
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

OTAVA OY:N YHTIÖKOKOUKSELLE. Olen tilintarkastanut Otava Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.2013–31.12.2013. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VASTUU. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

TILINTARKASTAJAN VELVOLLISUUDET. Velvollisuutenani on antaa suorittamani tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitiilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatan ammattieettisiä periaatteita. Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelen ja suoritan tilintarkastuksen hankkiakseni kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestyä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätöksen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsitykseni mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

LAUSUNTO. Lausuntonani esitän, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Helsingissä 26. päivänä helmikuuta 2014

Kari Miettinen, KHT

Yritysvastuu

VUONNA 2013 Otava-konsernin vastuullisuusustyö jatkui aktiivisena. Konserni julkaisi myös oman yritys vastuusivuston.

Uusi Ota vastuu -sivusto kokoaa yhteen konsernin yritys vastuuseen liittyvän tiedon. Sivuston kautta haluamme viestiä entistä näkyvämmiin yhteiskuntavastuun toteutumisesta konsernissamme sekä tuoda kestävän kehityksen näkökulmia lukijoiden ulottuville ja yhteiskunnalliseen keskusteluun.

YHTEISKUNTA

Koko historiamme ajan toimintaamme ovat ohjanneet pitkäjänteinen, suomalainen ja suomenkielinen kustannustoiminta sekä suomalaisen kulttuurin ja kielen vaaliminen. Otava-konsernin arvot – vastuullisuus, laatu, rohkeus ja läheisyys – viestittävät kustantajan vastuuta niin lukijoita kohtaan kuin yhteiskunnallisestikin.

Otava-konserni haluaa toiminnallaan edistää kotimaista taloutta. Konsernin ostoja ohjaava säännöstö linjaa, että muuten tasaväkisessä tilanteessa hankinnat ratkaistaan kotimaisen, perheomisteisen ja ympäristövastuustaan hyvin huolehtivan tarjoajan eduksi. Kaikilla lehdistämme on Suomalaisen Työn Liiton Avainlipputunnus.

Vuonna 2013 jatkoimme Lukeminen on pääasia -kampanjaa, joka toteutettiin yhteistyössä Kustannusosakeyhtiö Otavan ja Koululainen -lehden kanssa. Alakouluille suunnattu, lukemista edistävä kampanja alkoi elokuussa ja huipentui marraskuussa Suomen reilumman luokan vierailuun Otavassa.

Otavan Kirjasäätiö jakoi seitsemän kirjallisuuspalkintoa ja 406 apurahaa.

Konsernin perinteikkäimpiin hyväntekeväisyyskohteisiin kuuluu vuonna 1938 perustettu Kotilieden Kummikerho ry. Yhteistyö Pelastakaa Lapset ry:n kanssa on jatkunut jo yli 15 vuotta. Vuonna 2013 konserni antoi tukensa myös Uusi lastensairaala 2017 -hankkeelle.

YMPÄRISTÖ

Perheyrityksenä Otava-konserni haluaa huolehtia yrityksestä ja ympäristöstä niin, että ne siirtyvät hyvässä kunnossa seuraaville sukupolville.

Ympäristövastuumme keskeiset kohteet ovat:

- Ympäristöasioiden hyvä hoitaminen omissa toimipisteissämme ja arkipäivän työssä
- Paperin kulutus ja hankinta
- Tuotteiden energiatehokkuus

Toimistotulostuksen paperinkulutusta on vähennetty esimerkiksi optimoimalla tulostusta. Toimistopaperi lajitellaan ja kierrätetään. Tulostimien väriaineet ovat kierrätettäviä ja käytöstä poistuvat työasemat kierrätetään keskitetysti.

Otava-konsernin painotuotteisiin käytettiin vuonna 2013 noin 12 600 tonnia paperia, josta suurella osalla on Joutsenmerkki.

Otavan Kirjapainon paperiin käyttämän puun alkuperän seurantarjestelmä on sertifioitu FSC™- ja PEFC-standardien mukaisesti. Otavan Kirjapainossa valmistetut kirjat voidaan merkitä Joutsenmerkillä.

Mittaamme ja seuraamme energian kulutusta systemaattisesti ja pyrimme jatkuvasti parantamaan energiatehokkuutta. Käyttämämme sähköenergia on tuotettu vesivoimalla. Koko konsernin käyttämästä energiasta uusiutuvan energian osuus oli 66,6 prosenttia vuonna 2013 (65,8 prosenttia vuonna 2012).

ENERGIAN JA VEDEN KULUTUS KONSERNISSA 2011-2013:

TOIMISTOT	SÄHKÖ MWh/vuosi	LÄMPÖ MWh/vuosi	VESI m ³ /vuosi
2013	3 239	4 665	10 421
2012	3 358	4 791	10 430
2011	3 455	5 142	12 449

KIRJAPAINO	SÄHKÖ MWh/vuosi	LÄMPÖ MWh/vuosi	VESI m ³ /vuosi
2013	3 665	1 493	2 959
2012	3 853	1 711	2 979
2011	3 874	1 533	3 522

TALOUS

Otava-konsernin taloudellisen vastuun perusta on kannattava liiketoiminta, joka takaa jatkuvuuden ja turvaa investoinnit ja työpaikat. Liiketoimintaamme ohjaavia periaatteita ovat vakaus ja taloudellisen hyvinvoinnin luominen yli sukupolvien. Perheyrityksenä emme tavoittele pikavoittoja, vaan strategiaamme tavoitteena on menestyä pitkällä aikavälillä. ■

OTAVA-KONSERNIN TOIMINNASTA SYNTYVÄ TALOUDELLINEN HYÖTY ERI SIDOSRYHMILLE:

2013 (T€)

Tuotot; liikevaihto, liiketoiminnan muut tuotot	305 477
Tavarantoimitusten ja palveluntoimitusten; ostetut tavarat, materiaalit ja palvelut, liiketoiminnan muut tuotot, investoinnit	- 215 125
Luotu lisäarvo	90 352

LISÄARVON JAKAMINEN:

Työntekijät; palkat, palkkiot, sosiaalikulut	- 64 206
Luotonantajat; nettoraahoitustuotto/-kulu	- 543
Omistajat; osinko	- 6 333
Julkinen sektori; tulo-, kiinteistö- ja arpajaisvero	- 7 763
Jätetty liiketoiminnan kehittämiseen	11 507

Konsernin saamia tunnustuksia vuonna 2013

PALKINTO TAI KILPAILU (Palkitseva taho)

PALKITTU

KIRJAT

Alvar Renqvist -palkinto (Suomen Kirjasäätiö)	Katriina Kauppila
Finlandia Junior -palkinto (Suomen Kirjasäätiö)	Kreetta Onkeli <i>Poika joka menetti muistinsa</i>
Finlandia Junior -ehdokkaat (Suomen Kirjasäätiö)	Marja Björk <i>Poika</i> , Heli Laaksonen ja Elina Warsta <i>Aapine</i>
Finlandia-ehdokas (Suomen Kirjasäätiö)	Kjell Westö <i>Kangastus 38</i>
Helsingin Sanomien esikoiskirjapalkintoehdokkaat	Tua Harno <i>Ne jotka jäävät</i> , Juhani Karila <i>Gorilla</i> , Pasi Pekkola <i>Unelmansiippaaja</i>
Jarkko Laine -palkinto (Jarkko Laineen seura ry)	Jaakko Yli-Juonikas <i>Neuromaani</i>
Keski-Suomen taidepalkinto (Keski-Suomen taidetoimikunta)	Harry Salmenniemi
Kirjailijaliiton tunnustuspalkinto (Suomen Kirjailijaliitto)	Olli Jalonen
Kukko-palkinto (Kuvittajat ry)	Salla Savolainen
Lasten kirjapöytä -palkinto (Kirjakauppasäätiö ja Kirjavälitys)	Tuula Kallioniemi ja Christel Rönns <i>Kaveria ei jätetä, pikku nalle</i>
Lasten LukuVarkaus -palkinto (Varkauden kaupunki ja Stora Enso Oyj)	Jarkko Tontti <i>Vedeeran taru</i>
Lastenkulttuurin valtionpalkinto (Taiteen edistämiskeskus)	Julia Vuori
Mikael Agricola -palkinto (Kääntäjien liitto ja Suomen Kirjasäätiö)	Tapani Kärkkäinen , Olga Tokarczukin romaanista <i>Vaeltajat</i>
Savonia-palkinto (Kuopion kaupunki)	Pirjo Hassinen <i>Popula</i>
Tiedonjulkistamisen valtionpalkinto - Elämäntyöpalkinto (Opetus- ja kulttuuriministeriö)	Mauri Kunnas
Tietopöytä -palkinto (Suomen tietokirjailijat ry)	Iiris Kalliola
Tirlittan-palkinto (Suomen Kirjailijaliitto)	Tuula Kallioniemi
Vuoden historiategos (Historian Ystävien Liitto)	Jukka Tarkka <i>Karhun kainalossa</i>
Vuoden johtolanka (Suomen Dekkariseura)	Reijo Mäki <i>Sheriffi</i>
Vuoden kaunein kirja (Suomen kirjataiteen komitea)	Markus Pyörälä ja Jaakko Yli-Juonikas <i>Neuromaani</i>

KAUPPA

Vuoden kynä -tunnustuspalkinto (Pohjois-Karjalan kirjailijayhdistys Ukri ry)	Joensuun Suomalainen Kirjakauppa
--	----------------------------------

LEHDET

FOLIO: Eddie & Ozzie Awards -lehtikilpailu (Folio Magazine)	Metsä Boardin sidosryhmälehti Metsä Board Magazine (kunniamaininta Ozzies-sarjassa, Best Cover, B-to-B), PricewaterhouseCoopers Oy:n asiakaslehti Value (kunniamaininta Ozzies-sarjassa, Best Redesign, B-to-B)
Malofiej21 -infografiikkakilpailu	Suomen Kuvalehti (pronssia feature-sarjassa)
Society for News Design Scandinavia -ulkoasukilpailu	Suomen Kuvalehti (hopeaa)
Vuoden 2013 paras mediamyyjä (Aikakausmedian Ajankuva-tilaisuus, Aikakauslehtien Liitto)	Helena Räikkönen
Vuoden 2013 parhaat henkilöstölehdet ja paras verkkolehti (ProComin Lehtikatsaus, Viestinnän ammattilaisten liitto)	Wärtsilän henkilöstölehti Wattsup (1. sija), Helsingin kaupungin Helsingin Henki (2. sija), Helsingin Energian Impulssi (3. sija), Wärtsilän verkkojulkaisu Twentyfour7. (kunniamaininta)

Otavan Kirjasäätiön palkinnot jaettiin 11.4.2013. Kari Koski (vas.), Juha Itkonen, Lasse J. Laine, Päivi Vehmas ja Reeta Aarnio.

Otavan Kirjasäätiö Kirjallisuuspalkinnot 2013

OTAVAN KIRJASÄÄTIÖ jakoi vuonna 2013 viisi vuosittain jaettavaa kirjallisuuspalkintoa. Palkinnoilla Otavan Kirjasäätiö haluaa tukea ja kannustaa merkittävää kotimaista kirjallista toimintaa. Palkinnot ovat Veijo Meri -palkinto (kotimainen kaunokirjallisuus), Otavan Kirjasäätiön tietokirjapalkinto, Otavan Kirjasäätiön oppimateriaalipalkinto, Kaarina Helakisa -palkinto (lasten- ja nuortenkirjallisuus) ja Erkki Reenpää -suomentajapalkinto.

PALKINTOJEN SAAJAT:

Juha Itkonen, Veijo Meri -palkinto 15 000 €

Lasse J. Laine, Otavan Kirjasäätiön tietokirjapalkinto 15 000 €

Päivi Vehmas, Otavan Kirjasäätiön oppimateriaalipalkinto 15 000 €

Reeta Aarnio, Kaarina Helakisa -palkinto 15 000 €

Kari Koski, Erkki Reenpää -palkinto 5 000 €

Aikakauslehti Kanavan ja Otavan Kirjasäätiön perustaman 10 000 euron suuruisen Kanava-tietokirjapalkinnon sai professori **Petteri Pietikäinen** teoksella *Hulluuden historia* (Gaudeamus). Palkinto jaettiin Helsingin kirjamesseilla.

Suomen Kuvalehden journalistipalkinto (10 000 euroa) myönnettiin Otavan Kirjasäätiön tuella toimittaja **Anna-Lena Laurénille** asiantuntevasta ja ihmisläheisestä Venäjän raportoinnista.

Palkintojen lisäksi Otavan Kirjasäätiö myönsi kaikkiaan 707 300 euroa apurahoina kirjalliseen toimintaan ja lukemisharrastuksen edistämishankkeisiin. Summa jaettiin kotimaisten kaunokirjailijoiden, sarjakuvantekijöiden, lasten- ja nuorten-, tieto- ja oppikirjantekijöiden, kuvittajien, graafikoiden sekä suomentajien kesken. Säätiö tuki myös suomalaista kirjallisuutta, kulttuuria sekä opetuskellista sivistys- ja harrastustoimintaa. ■

Yhteystiedot

Emoyhtiö

Otava Oy

PL 134, 00121 Helsinki
Käyntiosoite:
Uudenmaankatu 10
00120 Helsinki
Puh. (09) 199 61
etunimi.sukunimi@otavakonserni.fi
www.otavakonserni.fi

Kirjat

Kustannusosakeyhtiö Otava

PL 134, 00121 Helsinki
Käyntiosoite:
Uudenmaankatu 10
00120 Helsinki
Puh. (09) 199 61
etunimi.sukunimi@otava.fi
www.otava.fi

Like Kustannus Oy

PL 37, 00521 Helsinki
Käyntiosoite:
Uudenmaankatu 10
00120 Helsinki
Puh. (09) 622 9970
etunimi.sukunimi@like.fi
www.like.fi

Otavan Kirjapaino Oy

Otavantie 11
42700 Keuruu
Puh. (09) 680 900
Myynti ja markkinointi:
Uudenmaankatu 8
00120 Helsinki
Puh. (09) 680 900
etunimi.sukunimi@otavankirjapaino.fi
www.otavankirjapaino.fi

Kauppa

Suomalainen Kirjakauppa Oy

Maistraatinportti 1
00240 Helsinki
Puh. (09) 852 7510
etunimi.sukunimi@suomalainen.com
www.suomalainen.com

Lehdet

Otavamedia Oy

Maistraatinportti 1
00015 Otavamedia
Puh. (09) 15 661
etunimi.sukunimi@otavamedia.fi
www.otavamedia.fi

Otavamedia Oy, Asiakasviestintä

Maistraatinportti 1
00015 Otavamedia
Puh. (09) 15 661
etunimi.sukunimi@otavamedia.fi
www.otavamedia.fi

Kristiinankatu 3 B

20100 Turku
Puh. (09) 15 661
etunimi.sukunimi@otavamedia.fi
www.otavamedia.fi

Otavamedia Oy,

Suuri Suomalainen Kirjakerho

Maistraatinportti 1
00015 Otavamedia
Puh. (09) 15 661
etunimi.sukunimi@otavamedia.fi
www.suurisuomalainen.fi

DeCo Media Oy

Maistraatinportti 1
00240 Helsinki
Puh. (09) 15 661
etunimi.sukunimi@decomedia.fi
info@decomedia.fi
www.decomedia.fi

Suomen Golfpiste Oy

Esterinportti 1
00240 Helsinki
Puh. (09) 1566 8800
etunimi.sukunimi@golfpiste.com
www.golfpiste.com

Suomen Kuvapalvelu Oy

Maistraatinportti 1
00240 Helsinki
Puh. (09) 1566 680
etunimi.sukunimi@kuvapalvelu.com
www.kuvapalvelu.com

Ühinenud Ajakirjad AS

Liivalaia 13/15
EE-10118 Tallinn, Estonia
Puh. +372 610 4000
ajakirjad@ajakirjad.ee
www.ajakirjad.ee

Uudet liiketoiminnot

NettiX Oy

Esterinportti 1
00240 Helsinki
Puh. 0600 04070
asiakaspalvelu@nettix.fi
www.nettix.fi

Ampparit Oy

PL 6, 80101 Joensuu
Käyntiosoite:
Kauppakatu 25 C, 3 krs.
80100 Joensuu
Puh. 045 127 9000
ampparit@ampparit.com
www.ampparit.com

Otavamedia Oy, Plaza.fi

Esterinportti 1
00015 Otavamedia
Puh. (09) 15 661
etunimi.sukunimi@otavamedia.fi
Plaza.fi

OTAVA
KONSERNI

VUOSIKERTOMUS 2013
Toimitus Laura Sareskoski | Otavamedia Oy, Asiakasviestintä Ulkoasu Petra Antila
Kannen kuva Pekka Holmström
Reprotyö Aste Helsinki Oy Painotyö Otavan Kirjapaino Oy

